

Érkezési és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona. Kiadása és rotációs nyomása Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lej. Külföldre havonta 50 Lejnel több. :: Egyes szám 5 Lej. Vasárnap 6 Lej. :: (Bucurestiben 50 bani felár a hirdetések tarifa szerint. ::

XLV. évfolyam, 119. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Szerda, 1930. május hó 28

Vizum nélkül.

A külügyminiszter kijelentette, hogy a közeljövőben meg akarja szüntetni a vizumkényszert és erre nézve törvényjavaslatot készített.

Ez a kijelentés harmonikusan beleillik a párisi és prágai egyezmények után várható közép-európai hangulatba, a briandi páneurópa memorandum szellemében fogalmazott és biztató prelüdióm a jövő hónapban összehívó kis-antant konferencia elé.

Ez a külügyminiszteri kijelentés kiemelve a politika szótárából és lefordítva a hétköznapi emberek nyelvére, körülbelül annyit jelent:

— Ezentul nem akarunk bizalmatlanok lenni sem azokkal szemben, akik idegen országokból hozzánk jönnek, sem azok iránt, akik itthonról akarnak idegenbe menni. Nincs félteni valónk és nincs takarni valónk. Vizum nélküli nyitott könyv vagyunk, amiben bárki lapozhat és amelynek lapjain senki sem találhat kivételt. Elvetjük a háború utáni diplomáciai hadakozásnak azt a harminckettesét, amely minden határállomáson ott van és öröködi afölött, hogy olyan ne törhessen be váratlanul a mi területünkre, akinek előbb nem vettük mikroszkópikus vizsgálat alá a vésését, nem tettük röntgen alá az agyvelejének gondolatait és nem analizáltattuk nemzeti érzés szempontjából a vércseppjeit. A vizumkényszer megszüntetése egy lépése, egy dokumentuma a béke érdekében követett leszerelésünknek és annak a pacifizmusnak, amit ezentul minden irányban követni akarunk.

Lesznek, akik azt fogják mondani, hogy ez a fordítás túl szabad, talán túl optimista, talán mosolyogatóan naiv is. Ezt jól tudjuk.

Mironescu román külügyminiszter diplomáciai kijelentésének lefordítása csak a magunk reménybresztése érdekében történt. Biztatjuk vele a békemeggyőződésünket, az európai konszolidáció eljövételébe vetett hitünket. Azt hisszük és reméljük, hogy a vizumkényszer megszüntetésének külpolitikai akciója oly forrásból fakad, mely egy új Európa felé törő utját és ki akar jutni arra a zöldelő, sik mezőre, ahol a béke napsütésében a szabad élet virágai nyílnak.

Azt hisszük és azt reméljük, hogy ha az idegen vizum nélkül jöhet hozzánk és mi vizum nélkül mehetünk az idegen országába, akkor automatikusan bekövetkezik annak ideje is, hogy itthon sem lesz szükség azokra a vizumokra, amiket a kisebbségi élet szabad kifejlődése elé állítottak. Akkor meg kell szüntetnie az ország határán belül is a bizalmatlanságnak, az emberek lelki diszpozícióját, érzelmi életét és politikai gondolatait kereső és vizsgáló metódusnak, a gutgesimnt-ek számára adott kiváltságos vizumnak és a fekete listára írt emberek érvényesülése, élete és szabad mozgása elé állított sorompóknak.

Azt hisszük és azt reméljük, hogy a vizum nélküli határforgalom után el kell jönnie annak a belső forgalmi rendnek is, mely mellett a mai magyar kisebbségi életünk is kap szabadványt és nem lesz kénytelen vakvágányokon rostokolni és nézni, mint robognak mellette a kiváltságosak expresszvonatai.

Azt hisszük és azt reméljük, hogy ha nem kell majd vizum az utlevelünkbe, nem kell a placet vagy non placet pecsétje a kisebbségi életünk kulturális és gazdasági könyvecskéibe sem.

Ez a hitünk és reményünk az oka annak, hogy a szabad fordítását adjuk a külügyminiszter szavainak.

A parasztpárt Vaida feláldozását követeli Maniutól

Lapjelentések a kormánypart két frakciójának ellentéteiről — A Curentul szerint lappangó kormányválság van

(Bucuresti, május 17.) A fuzionált kormánypart két frakciójának ellentéte ismét a napi politika homlokterébe került. Maniu miniszterelnök már hónapok óta igyekszik az ellentétek látható jeleit eltüntetni, azonban igyekezete eddig nem sikerült, sőt újabban annyira komoly és súlyos formában jelentkeznek, hogy annak esetleg beláthatatlan következményei lehetnek.

Az örökké lappangó kormányválság a nemzeti párt és a parasztpárt érdekellentétében leli magyarázatát. Néhány nappal ezelőtt — mint az Ordinea közli — Iunian volt igazságügyminiszter megjelent Maniu miniszterelnöknél, ahol beható tanácskozásokat folytatott a kormányválság végleges kiküszöbölésének lehetőségéről.

Iunian ama véleményének adott kifejezést, hogy a két frakció nem haladhat tovább egyazon uton, ezért ő a fuzió felhagyását tartaná kívánatosnak.

Iunian volt igazságügyminiszternek most már komoly formában alakult ki az a terve, hogy visszaállítja a régi parasztpártot. Az új parasztpárt Mihailache, Stere és dr. Lupu vezetésével alakulna meg.

A Curentulnak parasztpárti körökből származó információja szerint, ebben az irányban

már folynak is a tanácskozások. Az első megbeszélésen az az álláspont alakult ki, hogy a parasztpárt a maga részéről nem járulhat hozzá a lappangó kormányválság kiküszöböléséhez abban a formában, hogy Maniu miniszterelnök Mihai Popovicit és Ioanitescut beveszi a kormányba.

A parasztpárti frakció csak Vaida személyének mellőzésével látja az ellentéteket kiküszöbölteknek. Az a fellogás alakult ki, hogy amennyiben Maniu Vaida belügyminiszter személyét nem eitené el, úgy a kormány sorsa meg van pecsételve.

A nemzeti pártiak még nem döntöttek jövőendő állásfoglalásukról. Nemzeti párti körökben a parasztpárti frakció megnyilatkozását Maniu személye elleni inzultusnak tekintik, mert szerintük a nézeteltéréseket csakis úgy lehet diplomatikusan kiküszöbölni, ha a miniszterelnök teljesen szabad kezet kap a probléma elintézésénél.

A Curentul azt kósolja, hogy a Kamara ülészakánának lezajlása után kerül majd a súlyos probléma napirendre. A miniszterelnöknek eltökélt szándéka, hogy amennyiben az ellentéteket nem sikerül véglegesen kiküszöbölni, úgy benyújtja a kormány lemondását, mert az ügyeket így tovább vinni lehetetlenség.

Stalin Rikovot elmeógyógyintézetbe internáltatta

(Moszkva, május 27.) Stalin és Menjinszki, a G. P. U. főnökei Rikow azonnali letartóztatását követelték. Csupán Kalenin közbenjárásának tulajdonítható, hogy a szovjetvezérek szándékuk végrehajtásától elállottak. Kalenin álláspontját az-

zal indokolta meg, hogy Rikow súlyos alkoholista, ennek folytán gyakran beszámíthatatlan. A szovjetpolitikai botrány elkerülése végett Stalin úgy döntött, hogy Rikowot egy kaukázusi elmeógyógyintézetbe küldik.

A bucaresti-i szociáldemokraták védőgárdát szerveznek a cuzista diákok ellen

(Bucuresti, május 27.) A bucaresti-i munkásság a szociáldemokraták elleni cuzista támadások hatása alatt áll. Hírek szerint agitáció indult meg munkás védőgárda szervezésére. Szerda este a szociáldemokraták tiltakozó gyűlést hívtak

egybe, amelyen állást foglalnak a cuzista diákok magatartásával szemben. Nem érdektelen megjegyezni, hogy Iorga lapja éles támadást intéz ama diákok ellen, akik beléptek a szociáldemokrata pártba.

A kamara Loucheurt ünnepelte

— Loucheur: „Most már lehet lélegzettel dolgozni” —

(Bucuresti, május 27.) A Kamara ma rendkívüli diszülés keretében ünnepelte Loucheur francia munkaügyi minisztert, a román kormány vendégét. Ez alkalommal a szenátorok is megjelentek a parlamentben, ahol a miniszteri padosorokban a kormány összes tagjai ott voltak. Amidőn a francia miniszter Titulescu kíséretében megjelent a parlamentben, hatalmas ovációban tört ki a kamara. Elsőnek Pop C. István elnök emelkedett szólásra, aki úgy beszélt Loucheurról, mint aki a békének mindig védelmezője volt. Majd Pop C. István franciául üdvözölte Loucheurt. Utána Mironescu külügyminiszter a kormány és a külügyminiszterium nevében köszöntötte az ilusztris vendéget.

Lelkes ováció közepette lépett az emelvényre Loucheur, aki beszédében a jóvátételi probléma rendezését rendkívül fontosnak tar-

totta mert első lépésnek tekinti Európa föderációjának megszervezésére.

— Éveken át annyi problémával viaskodott Európa, — mondotta — hogy átszervezésére nem lehetett gondolni. Most azonban az atmoszféra megenyhült és lehet lélegzettel dolgozni.

Ezután párhuzamos vonalban Románia és Franciaország közgazdasági helyzete közötti Rámutatott, hogy Franciaország előnyös helyzetben van, mert tulment azon a kritikus perióduson, amelyen Románia most fog átesni. Beszédét azzal fejezte be, hogy Románia tovább is számíthat Franciaország barátságára.

Hatalmas éljenzés kísérte Loucheur szavait. Ezzel a diszülés végét ért, a szenátorok átvonultak a szenátusba és kezdetét vette a napi munka.

Csikmegyében függesszék fel az adóbehajtásokat!

A szenátusban Mayer Ebnér szólt. Többek között és bejelentette, hogy már hosszú ideje interpellálta a belügyminisztert az antiszemita excessusok ügyében, de választ még mindig nem kapott. Figyelmezteti a belügyminisztert, hogy a zavargások már nemcsak a zsidóságot, de egész Romániát érintik, mert a külföldi sajtó napirenden tartja az antiszemita kilengéseket és úgy ír Romániáról az excessusok következtében, mint ahol a közbiztonság nincs rendezve. Éppen ezért államérdek az antiszemita heccék megakadályozása.

Az interpellációk során László Dezso magyarpárti kérte a pénzügyminisztert, hogy Csikmegyében őszig függessze fel az adóbehajtást, mert a csiki lakosság erdőkiérméssel és marhaexporttal foglalkozik, ezek azonban stagnálnak és a csikiak szegények, nem tudnak adót fizetni. Azután a hadügyminisztert kérte, hogy a rokkanttörvényt le-

gyen tekintettel az erdélyi magyar rokkantak érdekeire.

Győrsítják a témpót.

Bucurestiből jelentik: Abban az esetben, ha Miklós herceg elfogadja a jugoszláviai autóklub meghívását, a kormány csak június 5-ig hosszabbítja meg a parlament tavaszi ülészeit. Ekkor naponta két ülést is tartanak, hogy fokozott tempóval letárgyalják a sürgős törvényjavaslatokat.

A kormánypárt erdélyi csoportja fenyegetőzik.

Bucurestiből jelentik: A szeptortörvény súlyos gondot okoz a kormánynak, mert már a nemzetipárti erdélyi csoportja is éles állást foglal a javaslattal szemben. Popovici Mihály volt pénzügyminiszterrel az élén az erdélyiek azzal fenyegetőznek, hogy nyílt ülésen fogják visszautasítani a törvényjavaslatot, ha a kormány nem hajlandó a módosításra.

Küszöbön a diktatura Ausztriában?

— A Heimwehr nyíltan hirdeti a diktaturát — A helyzet Ijesztően hasonlít a pesti Károlyi-kormány utolsó heteire —

(Bécs, május 27.) Mint az Aradi Közlöny táviratát már jelentették, a Heimwehr-szervezetek vezetésére ultimátumokat intézett Schöber kancellárhoz. A szociálista szakszervezetek végleges letörésén kívül a Heimwehrek egyúttal diktálni akarnak a parlamentnek is. A polgári képviselők, akik eddig a parlamentben a Heimwehrek programjának képviselői voltak, most részmondtak arra, hogy a Heimwehrek immár nem csupán a szociáldemokraták ellen harcolnak, de a polgári pártokat fascista céljakra felhasználva, a diktaturát készítik elő. Ezért a gazdák és a nagybérek, valamint a keresztényszociálisták egyrésze, nyíltan a Heimwehrek ellen fordultak és immár a szociálistákkal együtt követelik az összes felfegyverezett politikai alakulatok lefegyverezését. Maga Schöber kancellár az utolsó napokban brüsszeli a Heimwehrek vezetőit és Vogauin alkancellár, aki eddig a Heimwehrek legszükségesebb exponensként szerepelt, szintén a lefegyverezés mellett foglalt állást. Ez azonban nem

jelent a helyzet tisztulását. Ellenkezőleg, a Heimwehrek ennek következtében rohamosan radikalizálódnak és elvesztve az őket mérseklő és visszatartó parlamenti politikusokat, immár nyíltan hirdetik a diktaturát. A helyzet most Ausztriában ijesztően hasonlít a budapesti Károlyi-kormány utolsó heteire. A kormányban képviselt összes pártok, sőt a régi rezsim exponensei is egyek voltak abban, hogy Kun Béla agitációját le kell törni. Ennek ellenére Kun Béla jelentéktelen csoportja csakhamar magához ragadta az uralmat. Minden azon fordul még tehát, hogy a Schöber-kormánynak elegendő ereje lesz-e elnyomni a Heimwehrek fenyegető puccsterveit. Ámbár a Heimwehrek esetleges uralomra kerülése egyáltalán nem jelentene kaoszt és vérengzést, hanem a Mussolini-féle fascizmus gyors és erőyes átplántálását Ausztriába. A Heimwehr-vezérek erősen kezébe tartják fegyvermezett csapataikat és minden kampókorasztes és egyéb rendzavaró kísérleteket azonnal elfogadják.

A gyilkos Molnár Erzsébet a meggyilkolt Koncznénél 5 évig a férjet helyettesítette

— Szenzációs fordulat a győri gyilkosság ügyében —

(Győr, május 27.) Ismeretes, hogy Győrben, Molnár Erzsébet tavaly novemberben egy éjszaka meggyilkolta Koncz Vilmos alhadnagy feleségét. A fiatal leány jóbarátságban volt Konczékkal és amíg a férfi a kaszárnyában inspekciózott, Molnár Erzsébet, aki ott aludt náluk, egy éles konyhakéssel agyonszúrta az asszonyt. A győri törvényszék nemrég tárgyalta az ügyet és izgalmas lefolyású főtárgyalás után életfogytiglani fegyházra ítélte a gyilkos leányt. A főtárgyaláson azt vallotta a leány, hogy szerelmes volt Koncz Vilmosba és azért ölte meg a feleségét, hogy az alhadnagy őt vehesse. Az orvosszakértők azonban megállapították, hogy Molnár Erzsébet nemi élete sem normális és abban veszedelmes aberrációk vannak.

Most érdekes fordulat következett be ebben a szenzációs ügyben. Molnár Erzsébet egymás után írja leveleit a fogházból a szüleikhez. Kétségbeesett hangon könyörög, mentse meg őt a börtöntől, mert ő nem bűnös, csak beteg és olyan dolgokat akar közzé tenni, amiket a főtárgyaláson elhallgatott. Leveleiben kijelenti Molnár Erzsébet, hogy

Koncznével olyan viszonya volt, melyet szégyelt a főtárgyaláson bevallani, de most már nem titkolja tovább, hogy Koncznénél öt éven át a férjet helyettesítette.

A levél többi részében reprodukálhatatlan kifejezésekkel részletesen leírja, hogyan sze-

retkeztek Koncznével. Konczné sok ajándékot adott Molnár Erzsébetnek, aki azt írta: „Ne haragudjanak reám, én nem vagyok bűnös, transz hatása alatt állottam, segítsenek, hogy kiszabaduljak, nagyon beteg vagyok és nem bírom tovább.” A leány szülei most mindent elkövetnek, hogy ilyen irányban bizonyítékokat szerezzenek és ügyvédjük után az ügy további tárgyalásán a bizonyítás kiegészítését fogják kérni.

Imbuzeanu Jenő előléptetése

Temesvárról jelent tudósítónk: A hivatalos lap mai száma közli, hogy a belügyminiszter Imbuzeanu Jenő „cabinet-sef”-t, aki a temesvári kormányzóságon Bocu Sever tartományi főnök irodáját vezeti, kabinet-igazgatóvá nevezi ki és osztályfőnöki rangban inkadrálta. Imbuzeanu Jenő, aki mint újságíró kezdte pályafutását, tizenhat hónapon keresztül a bánáti minisztérium kabinet-sefje volt, majd Bocu Sever miniszter magával hozta őt Temesvárra, ahol a kormányzóság egyik legfontosabb posztját tölti be. Az előzékeny modoru, pontos és lelkiismeretes főtisztviselő, nemcsak felebbvalói és hivatalnoktársai előtt kedvelt, hanem széles körökben népszerű, mert mindig a legszívélyesebb módon áll az ügyesbajos közönség rendelkezésére. Előléptetése alkalmából az aradi és temesvári sajtó, továbbá számos barátja és tisztelője kereste fel gratulációjával Imbuzeanu Jenőt.

A Kölcsey-Egyesület választmányi ülése

Eldöntött pályázatok — Krenner Miklós dr. bucsulevele

(Arad, május 27.) A Kölcsey-Egyesület választmányja kedd délután a kulturpalotában ülésezett Fischer Aladár elnöke alatt. A nagyszámban megjelent tagokat üdvözölve, emelkedett szavakban emlékezett meg arról, akik alelnöki minőségében az elnöki székben helyettesít, Krenner Miklósról, aki büszkesége volt a Kölcsey-Egyesületnek. Javaslataira a választmány levélben üdvözli Krennert.

Szöllősi István jelentette az eredményt arról a pályázatról, melyet a Kölcsey-Egyesület aradi középiskolai tanulók számára hirdetett, hogy magyar irodalmi olvasottságukról tanuskódjanak. Csak három tanuló vett részt a múlt héten megtartott versenyvizsgálaton, de ezek az utolsó 100 év magyar irodalmában örvendetes tájékozottsággal és előadókészségükkel a Fischer igazgató elnöke alatt kérdező dr. Bertha Nándor, dr. Somogyi Gyula, dr. Szántó Zsigmond, Szöllősi István tanárokat teljesen kielégítette. A választmány, a tanári bizottság javaslataira az első díjat, 800 lejt Fodor Gábor gimnáziumi V. osztályu tanulóknak szavazta meg. Pintér Miklós V. osztályu és Losonczy Géza VI. osztályu tanuló 600—600 lejt kap a róm. kath. gimnázium évzáró ünnepén június végén.

Ezután a választmány meghallgatta Zima Tibor tanulmány szerű jelentését, a pályázatról, melyet a Kölcsey-Egyesület „Az erdélyi magyar színészet megmentése” cím alatt hirdetett. A bíráló bizottság tagjai voltak még dr. Falus Lajos és dr. Szöllősi Zsigmond. Az előadó Zima bevezető tanulmányában kifejtette a színházi világrizis és az erdélyi kisebbségi színházak válságának összefüggését, azután sorba vette a jelítség hét pályamű tartalmát. Ezek közt a háromezer lejt pályadíjra érdemesnek ítélték a bírálók a „Minden erőnkel a magyar színházért” jelítség munkát. Zima jelentése a többi közt így dicséri: Irodalmi mértéket üt meg, komoly tanulmányok eredménye, első része, mely a színjátszás mai helyzetét festi, a változott társadalmi, kulturális és az erdélyi magyarság kisebbségi helyzetével szemben tökéletes elismerésre tart igényt. Helytálló az a megállapítása, hogy a kisebbségi színházat ki kell forgatni mai életformájából: az egyéni vállalkozók kezébe és az egyetemesség tulajdonává kell emelni. Ennek kivételére ajánlja az író, városokint alakítandó „Magyar Színház Társaságok” létesítését. A bírálat kétkedéssel szól ennek gyakorlati lehetőségéről.

A bírálatot dr. Falus Lajos olvasta fel. A jelítség levelet felbontván, éljenzéssel vették tudomásul, hogy az értékes munka szerzője Vass Gusztáv, az aradi kultúréletnek régi, értékes tollforgató munkása.

Felolvasásra került dr. Krenner Miklós bucsulevele, melyben elnöki tiszteletet visszajuttatja a Kölcsey-Egyesületnek. A választmány fájdalommal vette tudomásul az aradi kultúra veszteségét, mely Krenner távozásával érte, és nagy örömmel fogadta el Szöllősi István főtárgyalás javaslatát, hogy a Kölcsey-Egyesület közgyűlésén válassza meg volt elnökét tiszteletbeli tagnak. Köszönettel fogadta a választmány az eltávozott elnök nagy könyvadoományát.

A választmány elnök beszámolóját folytattott arról, mint lehet az őszi munkarendben az idei nagyszerű sorozatos előadásokat a magyar irodalom és a családi nevelés köréből számban és tartalmi terjedelemben kibővíteni. A közfelfogás abban csúcsosodott ki, hogy a magyar társadalom két eszközzel töltheti nagy kulturerővé a Kölcsey-Egyesületet: ha mindenki becsületbeli tartozásának tekinteti, hogy tagnak lép be és anyagi módja szerint adománnyal járul hozzá egy kulturális létesítéséhez.

Szerda

1.

SCOTUS VIATOR ugyebár nem irredenta és nem magyarofil, de politikus, akiben él a konzekvenciának morális tudata, és aki nem akarja, hogy amit a múlt évtizedekben ostromozott, azt most a történelmi jóvátételnek nevezett korszakban ismét ostromhegyére kelljen vennie. Ezért figyelemzetei meglehetősen kemény és határozott hangon Maniu kormányát arra, hogy sem munkája, sem törekvése nem lesz teljes és tökéletes, ha nem nyúl a kisebbségi kérdéshez és meg nem találja a megoldást. „A kisebbségi kérdés megoldása garantálná a béke konszolidációját” — ezt írja Scotus Viator. Mintha mi is leirtuk volna már egypárszor ezt a mondatot. Nekünk nem hitték el. Szívesen lemondunk a szerzői jogról, a gondolat elsőbbségéről, ha Scotus Viatornak elhiszik.

Kürten már 16 éves korában gyilkolt

Tegnap még jóhangulatban ünnepelte negyvenhetedik születésnapját, de ma inogni kezd biztonság — Életfogytiglani elmeegógyintézetben bizik

(Arad, május 27.) A düsseldorfi tömeggyilkos elfogatása és napvilágra került borzalmas bűnlajstroma; ma a legszenzációsabb eseménye a világnak. A világ összes nagy lapjai oldalakon keresztül foglalkoznak a düsseldorfi rémmel és számos lap, közöttük több amerikai is, Düsseldorfba küldte tudósítóját, hogy minél gyorsabb és alaposabb információkat tudjon szerezni Kürten Péter gyilkosságairól, amelyek ma legjobban érdeklik az újságolvasó közönséget. A düsseldorfi rendőrség szokatlan diszkrécióval folytatja a nyomozást és a kihallgatásokat, azért szinte minden óra meghozza az ügyben a maga szenzációját. A tömeggyilkos rémtetteiről ma a következő táviratokat kapta az Aradi Közlöny:

(Düsseldorf, május 27.) Kürten Péter kihallgatását szünet nélkül folytatja a rendőrség. A rendkívül erős szervezetű ember csodálatosan bírja a napi tizennyolc órai procedurát. A rendőrtisztek egymást felváltva jelennek meg Kürten Péter cellájában, ahol a kihallgatások folynak. Kürten mindenre nyugodtan, szinte dicsekedve válaszol. Nem érez semmi megbánást, vagy lelki furdalást. Olyan impressziót kelt, mintha örülne, hogy ő lett a világ legérdekesebb embere.

Hogy néz ki a düsseldorfi rém?

A düsseldorfi rendőrség épületének egyik folyosóját tömegek állják el. Főként újságírók, akik szeretnék meglátni a düsseldorfi rémet. Ez azonban a jelenlegi körülmények között lehetetlen. Kürten kihallgatása egy zárt cellában folyik. Azok, akik látták, amikor Kürtent a rendőrségre szállították, mondják, hogy a tömeggyilkos 168—170 centiméter magas, széles vállu, markáns arcu, kidolgozott izmu munkásembernek látszik.

Schulte Gertrud szerepe

Érdekes szerepe van Gertrud Schulte rendőrségi alkalmazottnak Kürten felismerésében. A leány ellen Kürten 1929. augusztus 25-én merényletet követett el. Gertrud Schulte, aki akkor háztartásbeli alkalmazott volt, Neuskirchenbe ment, ahol megismerkedett egy jó megjelenésű férfivel, aki postaalkalmazottnak mondotta magát. A leánynak megtetszett a jó, friss kedélyű férfi. Együtt sétáltak egy ideig. Amikor egy eldugottabb helyre jutottak, a férfi erkölcsstelen ajánlatokkal kezdte a közeledni. A leány kijelentette, hogy inkább meghal, mintsem meghallgatja a férfit.

— Akkor meghalsz! Kiáltott fel támadója és két késszurással a nyakán, nyolccal a hátán, súlyosan megsebesítette.

A leány segítségért kiáltott és merénylője eltűnt. Eszméletlen állapotban szállították a kórházba, ahol hónapokig feküdt beteg. Közben egymásután történtek hasonló merénylők és gyilkosságok Düsseldorfban. A rendőrség Schulte Gertrudot alkalmazta azzal a szándékkal, hogy segítségével könnyebben

2.

A MUNKAÜGYI MINISZTERIUM most statisztikát adott ki, amelyben a kivándorlásról közöl érdekes adatokat. Kiderül, hogy az 1927 évben 862 erdélyi magyar vándorolt ki Amerikába, míg 1930-ban május hó elsejéig 1007 romániai magyar indult el a tengerentúlra. Tudjuk jól és tudja valamennyi kivándorló is, hogy Amerikában néhez helyzet várja az új hazát keresőket. Ismerik a fazendák, olombányák, petroleumtelepek rémségeit és el vannak szánva arra, hogy hallatlan nyomorúság várja ott őket. Mégis elhatározzák, hogy áthagyják Romániát és nekimennek a bizonytalanságnak, a nyomorúságnak. Mit bizonyít ez? Hogy itt nálunk olyan rossz a helyzet, olyanok a viszonyok, hogy inkább jöjjön Amerika, a maga borzalmas inségével. És ezerszámra hagyják el az országot magyarok, többnyire és elsősorban magyarok... Pusztulunk, veszünk...

A mai kihallgatáson olyan beismerést tett Kürten Péter, ami megdöbbenetett az őt kihallgató rendőrtiszteket is.

Elmondotta, hogy már tizenhat éves korában is követett el két gyilkosságot.

Nyugodtan mondotta be a jegyzőkönyvbe, hogy tizenhat éves korában egy erdőn haladt keresztül és egy fiatal, fejletlen pásztorleánnyal találkozott. Megszólította, majd erőszakoskodni kezdett vele. A kis leány sikoltozott, sikerült kiszabadítania magát támadója kezéből és kétségbeesetten futott előre. A tizenhatéves Kürten utána rohant, elfogta, fojtogatni kezdte. Amikor a leány ajultan esett össze, erőszakot követett el ellene, azután felmetszette a hasát.

A második áldozata, akit alig két hónap múlva gyilkolt meg, egy fiúcska volt. Kürten Péter rablási szándékkal Esten közelében behatolt egy házba. Egy kis fiúcskát talált bent, aki meglátva őt, sikoltozni kezdett. Kürten attól való félelmében, hogy a fiú sikoltozását meghallják és bejönnek a házbeliek, kést rántott elő és agyonszurta a gyermeket.

Ennek a gyilkosságnak elkövetésével sokáig gyanúsították a kis fiú egyik rokonát, aki csak nagyon nehezen tudott alibit igazolni.

sikerül a tömeggyilkos nyomára akadni. A leány átvizsgálta a bűnösök fényképeit és megtalálta Kürten Péter arcképét. Nyomban ráismert. Jelentette is a nyomozó rendőrkapitánynak, aki nem merete letartóztatni Kürtent, mert akkor már sok ártatlan letartóztatásával kompromittálta magát a düsseldorfi rendőrség.

Amikor Kürtent letartóztatták, szembesi-

Scotus Viator: „Erkölcstelen az az erőszakos módszer, mely a kisebbségek beolvasztására törekszik”

Nyílt levél a Patria hasábjain — Növeli

a Maniu-kormány tekintélyét, ha megoldja a kisebbségi kérdést

(Kolozsvár, május 27.) Scotus Viator, a neves angol publicista, aki igen sokat foglalkozott a multban is, de most is a nemzetiségi problémákkal, rendkívül érdekes és figyelemreméltó levelet intézett a kolozsvári, Patria című, kormánytámogató román napilaphoz.

A levélben Scotus Viator igazolja Bakker aszszony emlékezetes megállapításait és kéri ittélő barátait, hogy sürgezzék meg a kisebbségi kérdés megoldását. Tizennyolc hónapja az ország tekinthető megnőtt, mert modern kormányzat uralkodik, de a külföld bizalmát még inkább fogja növelni az, ha a Maniu-kabinet sikeres megoldást talál a kisebbségi kérdés ügyében. Nem szabad hinni, hogy a nyugaton jól ismerik a keleti vi-

tették Schulte Gertruddal, aki azonnal felismerte támadóját.

Ma szembesítették még Kürtent Goldenhausen Annával, aki ellen 1929. augusztus 21-én követett el merényletet. A tizennyolc éves fiatal leány Lirenfeld felől jött Düsseldorfba, amikor a sötétség lepe alatt megtámadta Kürten. Több késszurással megsebesítette a leány tüdejét és máját. Az orvostudomány csodájának tartották, hogy Goldenhausen Annát sikerült megmenteni az életnek. A szembesítés alkalmával a leány nem ismerte fel támadóját, mert a merényletet sötétben követte el, így nem figyelte meg arcát. Ugyancsak ma délelőtt szembesítették Kürtent Mentelnével és Kornblum kereskedelmi utazóval, akik a kéjgyilkosban felismerték támadójukat.

(Düsseldorf, május 27.) Kürten Péter düsseldorfi gyilkos tegnap töltötte be 47-ik életévét és születésnapját a fogházban kedélyesen ünnepelte meg. Halin Mária meggyilkolásával kapcsolatban azt mondotta, hogy azért kellett meggyilkolnia a nőt, mert azzal régen viszonya volt, amiről mindenki tudott. Egyszer kimentek éjszaka az erdőbe együtt és reggelre megtalította. A leány hullája egész nap az erdőben feküdt és éjszaka visszalopdózott, majd egy mély gödörben elásta. A hatóságok véleménye szerint most már teljesen bizonyos, hogy Kürten Péter a gyilkos. Nyitva marad az a kérdés, hogy voltak-e bűntársai ez ügyben. Igen gyanús Kürten feleségének szerepe és néhányan azt állítják, hogy maga is eljárt férje randevuira. Így nemcsak bűnpártolással, hanem bűnrészességgel is lehet vádolni. Kürten az utolsó órákban elvesztette biztos magatartását. Arra a kérdésre, hogy tudja-e mi vár rá, azt felelte: legfeljebb életfogytiglani elmeegógyintézet.

Ítélet előtt a csálatelepi igazgató sikkasztási ügye

(Arad, május 27.) A törvényszék ma folytatta Albu Ilie csálatelepi iskolaigazgató sikkasztási perének tárgyalását. Albu ellen az a vád merült fel, hogy mint az iskolaszék pénztárkezelője költségvetésen felül költekezett és a pénzekkel nem számolt el. A mai tárgyaláson folytatta a bíróság a tanuk kihallgatását. A kihallgatások során kiderült, hogy nem Albu volt megbízva a pénzek kezelésével, mert az iskolaszék pénztárnoka Drina Miklós igazgató-tanító volt. Részben az is beigazolást nyert, hogy Albu Ilie sokat költött a csálatelepi iskola restaurálására, ami nem volt a költségvetésbe felvéve. Popoviciu ügyész példát statuáló büntetésével szemben dr. Dantz Gherman hatóságos védőbeszédében Albu Ilie felmentését kérte, mert a hiányokért csak fegyelmi utóvonható felelősségre. A Ramonteanu-tanács rövid megbeszélés után úgy határozott, hogy Albu Ilie ügyében június 3-án hirdeti ki az ítéletet.

A kisebbségi probléma elintézése garantálná a béke konszolidációját. Azokat, akik a háború előtt a nemzetiségi érdekekért harcoltak, kötelességszerűen kell figyelmeztetni arra, hogy erkölcsstelen az az erőszakos módszer, amely a kisebbségek beolvasztására törekszik, — hangzik főbb vonásokban Scotus Viator terjedelmes levele.

Irodalom és művészet

A dévai sugólyukban

Aki az előadások alatt a nézőtér és a színpad között a közepén domboruló falházikóban lakik, az a sugó.

Aki a föld alól uralja a színpadnak, aki előadások mentőangyala, aki förtő premieresték sikerkiáltása, aki baj, ha hangos, de nagyobb baj, ha csendes, akitől fél még a mindenható primadonna is, akinek cukrozott mandulát küldenek az előadás előtt, és néha selyemkötelet szeretének küldenek (ám de nem mérnek) az előadás után, akiknek ha gyenge szívét hűdés érné, Isten ments, az előadás is megállna, szóval, aki nagyon lényeges személy a színháznál, az a sugó.

És én vasárnap este az aradi színtársulat dévai előadásán a Diákszerelőben „beugrottam” a sugó szerepébe.

A dolog a következőképpen történt: Kilenc órából talán hiányzott két perc, amikor Jávor Alfréd igazgató kipirultan állított be a lértöltőzöbe:

— A sugó itthagya az előadást. Nincs sugó. Mi lesz most?

Lekicsinylően jegyztettem:

— Semmi. Leszgom én az előadást. Mi az nekem?!

Ezt annyi önbizalommal mondtam, hogy Jávor arca földerült és kezembe nyomta a sugópéldányt:

— Helyes. Meghetünk tovább. Ön sugia az előadást. Ügyelők, kérem a harmadik csejengést.

És csejengtek. Harmadszor. Ez annyit jelent, hogy kezdődik az előadás. Ketten megragadták és vitték a tatóngó sugólyuk felé. Egy pillanatra az a film jutott az eszembe, amikor egy boxmeccsen a közönség között hetykélkedő ifjút kiemelik és odadobják a ringre, hogy mutassa meg, mit tud valóban, ha olyan bátorinak mutatja magát. Jó-jó, villan át az agyamban, de az egy bohózat volt, a melyen a hetyke ifju meg is mutatta a tudományát, de hogy mutassam meg én?...

A következő pillanatban már léntültem a lyukban. Hátam mögött a közönség zsongása, előtt tem kérdőjelben összefolyó arcok. Kinyitóm a sugópéldányt. Életemben először láttam kinyitva sugókönyvet. Emlékeztem a darabra. Igén, igén, ez a szövege a Diákszerelőnek, de mik azok a hiérogliák? Karikák, közepükben egy pont, két karika, hozzávaló két ponttal. És mik azok a húzások, a toldások? Jaj, hisz itt mennyi minden van, amit nem is kell feladni a színpadra, mert bizony a szövegkönyvből így van:

Sylvester (szenesládával a kezében bejön, előbb kopogtat) stb...

Rejteties-drukkom volt, vajjon nekem kell a szenesládára is figyelmeztetnem Sylvestert. És mi lesz a kopogtatással?

Itt katasztrófa lesz — mormogtam magamban — de ha ez nem, akkor legalább is botrány.

A függöny, amint szokás, szétlebbent és elkezdődött részemre életem legkínosabb két órája. Előbb hangpróbát tartottam. Elvégre mit tudom én, mit hallanak fönt a színeszek, és mit nem kell hallani a közönségnek? Fölsuttogtam a színpadra: Jó lesz? Visszabólintottak. Eleinte nagyszépen mént minden. Tudmilik a kar énekel s ránk sem hederítettek. Kezdtém föllelegzeni.

De aztán! Jöttek a főszereplők. Én nem mondom, mindenki tudta a szerepét, de mégis, itt már kezdődött az izgulás. Hogy szakszerűen fejezzem ki magamat, vezetni kellett az előadást. Bejön Kovács Kató, Mosolyog, mert tapsolják, de aztán odaintsolyog a lyukba, pedig én nem is tapsoltam. Kitartóan nevet. Egyenesen kacag rajtam. Olyan ijeszítő vagyok, vagy mulatságos, vagy talán nincs valami toaletthibám? Szeretének fölállni, hogy megmustráljam magamat. De föl sem tudok egyenesedni és különben is én vagyok az előadás oszlopa. Az oszlop ne nézze a toaletthiányosságait!

Itt van már Galetta is. Hogy őket nem idegesíti az én jelenlétem! Pedig tudhatnák, hogy rám aligha számíthatnak, hiszen én egyebet sem teszek, csak drukkolok. Engem idegesít az övök. Pedig én tudom, hogy ők nem drukkolnak és én számíthatok rájuk, hogy tudják a szerepüket.

Fölhangzik a dal: Egy holdas május éjszakán a szív könnyen lángra gyul...

Nem tudom, tényleg holdas májusi éjszaka volt-e a szív kiemlése ahhoz a lángragyuláshoz,

ahogy én izdattam ott lent a lyukban. A fölköknél volt csak pihenésem, mert arra rájöttem, hogy azt nem kell sugnom. Amíg fenn a színpadon ifjabb Szendrey és Kertész Manó vérejtekezve táncoltak, én végre nyugodtan törölhettem csörgő homlokomat.

Mellettem egyszerre felfedeztem két csejengőt. Izgatott a kíváncsiság, mi lehet a csejengő rendeltetése, természetesen az egyiknél próbált feltűnni. Megnyomtam ijeszítő sühogást hallottam, mintha a függöny összecskart volna. A függőnyt jelző csejengő volt s én majdnem felvonásvéget csináltam. Hirtelen kétszer egymásután megnyomtam a csejengő gombját, amint az aradi autóbuszoknál szokás, amikor a kalauz egy későn érkező utas kedvéért leállítja a mozgásban levő kocsit. A kétfős csejengés használta, a függöny meggondolta magát: visszahibbant. Az első felvonás után előtűnt egy cédulát dugtam fel a színpadra, amelyre az volt írva: „Kijöhettek?” Válasz helyett két kar nyult le a lyukba és kifáztottak. Szóval, nagyobb baj nem lehetett.

Nem lettem volna konzervens magamhoz, ha nem nyitottam volna fel a második csejengőnek a titkát. Ezt is megnyomtam. Valami nagyon finom halk jelenetnél és ebben a néma esendőben a hátam mögött a karnagy kopogtatását hallom. Rémulten észleltem fel: ez a csejengő a zenekar kezdetét jelezte. A kétfős visszacsengés azonban itt is használta.

Igy lassanként telt az idő s én nyeltem a port, amint a táncoknál az orrom alá vertek. Még is hosszantam magamat érte, mert hirtelen köhögés fogott el. Egyszerre köhögni és sügni elévéré mégszem lehet. Derülő ábrázattal figyeltem, hogy mindjobbán vékonyodik a le nem sugótt oldalak száma. Finálé nekem még úgy nem tetszett, mint a Diákszerelőm utolsó jelenete. Most már késsel és jogerősen nyomtam meg a függőnynek szülő gombját. Egy ilyen csejengésre a házmester természetesen is ki szokott jönni.

Nem is olyan nehéz dolog az a sugás. Fölér, ha az ember már túl van rajta. És emlékszem, én már az iskolában is kitűnő sugó voltam. Igaz, hogy akkor szekunda járt érte, itt meg dícséret és valami tiszteletdíj. A dícséretben nem volt hiány, a tiszteletdíjra azonban ezúton jelentem be igényemet.

Salgó Pál.

* Horváthi Micl bucsuestől. Szombat esti műsoros bucsuestől fellépnek: Sepeteanu Virginia, Darvas Ernő, Róna Dezső és Spiegel Etuka gyermekprimadonna. Vasárnap színterületi leszállított ócsó helyárrakkal: A piros bugyellárás, népszómmi Horváth Micivel, Kolza Imrével, Darvas Ernővel, Kassay Károlyival, Kun Dezsővel, Fahudy Károlyival, Csengeri Icával, Erdélyi Kálmánnal és Károly Klárral a főszerepekben.

* Hatalmas művészi esemény U. Egy Gyhyssa csoport táncestélya, június 5-én, esütörtökön a színházban, bevezető gimnasztikával.

* Miért fontos az új Miss Magyarország választás? Maurice de Waleffe a „Színházi Élet” új számában cikket írt arról, hogy miért fontos az új Miss Magyarország 1930 választása. A világ legszebb leánya a Rio de Janeiroban megtartandó világszépesséversenyen 50 ezer pengős jutalmat kap. Ára 40 lej, negyedévi előfizetési díj 450 lej. Kiadóhivatál: Budapest, VI., Aradi-utca 8. szám.

* Alföldy Pálné sikeres szereplése a pesti rádióban. Ma délután 1 óra után, a budapesti stúdió programján levő hangverseny keretében, egy ismert aradi uriaszony: Alföldy Pálné, a Mezőgazdák r.-t. vezérigazgatójának felesége, az ismert aradi énekesnő vendégszerepelt dr. Pinkovichné Ritter Olga (ének) és Szmetana Erzi (zongora) társaságában, Polgár Tibor zongorakíséretével. A kitűnő hangú aradi uriaszony több részletben vett részt dalokkal és áriákkal a műsorban. Mind egyik számában pompásan érvényre juttatta szárnyaló szopránját, amelynek iskolázottsága azonban különösen Mascagni Parasztszületésének Santuzza nagy áriájában tűnt ki. Finom átérzéssel, hangulatosan és hangszínezéssel tolmácsolta Tarnay Alajos és Kurucz János dalait. Az aradi rádióközönségnek igaz élvezetere szolgált az uriaszony előkelő vendégszereplése.

Ne idegeskedjék,

hiszen már csak 2 nap választja el Önt.

Hadzsi Murat

(A fehér ördög) pénteki bemutatójától.

Hangos UFA-sláger!

Önök csak be kell ülnie a CENTRAL-mozgóba, a többit elintézik:

Ivan Lil Betty

Mosjoukin, Dagover, Amann

a fagyogó kiállítás, a szivbemarkoló orosz melódiák, s az elbűvölő szülő és balettáncok

Jegyelövétel: szerdán d. e. 10^h—12 d. u. 4—9 óráig, valamint esütörtökön d. e. 10^h—12 óráig a Central és Select mozgóban.

* Holnap este Urményiné Báneth Ibi dalait énekelik a budapesti Stúdióban. Urményiné Báneth Ibi neve nem ismeretlen az Aradi Közlöny olvasói előtt. Néhány évvel ezelőtt tűnt fel, amikor is Fekete Tivadár kitértőjára „Miss Montecarlo” címen operettet írt és zenei körök az ország határain túl is felfigyeltek az új tehetségre. Urményiné Báneth Ibi. Azóta sürin jelentek meg hangulatos versei és színes, mégis tollal megírt cikkek az Aradi Közlönyben és Urményiné Báneth Ibi beigazolta, hogy nemcsak mint zeneszerző, hanem mint költő és író is elsőrangú érték. Elismerete ezt a budapesti Stúdió vezetősége, amely már több ízben vette műsorára a kitűnő bánati zeneszerző chansonjait, amelyek nem mindennapi sikerűek voltak a rádióelőfizetők között. A Stúdió igazgatóságához tömegesen érkeztek levelek, amelyek Urményi-Báneth (így volt a neve feltüntetve a műsoron) kitértől tudakozódnak és arra kérik a vezetőséget, tűzze gyakrabban műsorra dalait. A spontán megnyilvánuló közönségnek tett eleget a Stúdió vezetősége, amikor holnap, szerdán este 8 órára műsorba illesztette Urményiné Báneth Ibi két esodaszép tangóját: „Nagyságos asszony, nézek magának” és „A szél sír, rólad semmi hír” címűeket, melyeket Vig Miklós fog énekelni az esti műsor keretében.

* Nagy Oszkár festőművész hazajött Aradra. Erdély egyik legmarkánsabb tehetségű alkotója aki magyar fitt létére állami ösztöndíjon éveket töltött Olaszországban, legutóbb pedig Nagyváradban és Bucarestben dolgozott, hosszabb időre Aradra érkezett. Nagy Oszkár neve már elismert márka nemzetközli viszonylatban is és hazaérkezése mellett kell fel az aradi műgyűjtők és képviselőik figyelmét.

A Graf Zeppelin utnak indul Havannába

(New York, május 27.) Pernambucoi jelentés szerint a Graf Zeppelin tegnap leszállásánál egy hirtelen szétroham a légihajó motorgondolóját oly erővel vágta a földhöz, hogy annak tartói — úgy mint tavaly Tokióban — eltörttek. A sérülést azonnal kijavították. Pernambuco lakossága nagy érdeklődést mutat a Graf Zeppelin iránt, amely abban is megnyilvánul, hogy a német légihajó Dél-Amerika valamennyi országából óriási mennyiségű postát visel magával, amelynek súlya már eddig meghaladja az egy tonnát és a reá ragasztott bélyegek értéke pedig százhuszonezer dollárra rug.

(Washington, május 27.) A tengerezési hivatal szikratáviratot kapott Eckener dr.-tól, melyben jelzi, hogy ma este utnak akar indulni Havannába. Közönséges jelentést kér.

Szerdán délután ül össze utolsó ízben Arad interimárbizottsága

Marsieu dr. prefektus és Lutai dr. polgármester szerdán délelőtt érkeznek haza Bucurestiből

(Arad, május 27.) Ma délelőtt értesítés érkezett a vármegyei prefekturára, hogy dr. Marsieu Justin prefektus és dr. Lutai Cornel polgármester délelőtt tíz órakor autón elindultak Bucurestiből. A híradás szerint, a prefektus és a polgármester az esti órákban érkeztek volna Temesvárra, ahonnan holnap reggel utaznak Aradra. Később azonban ismét távirat érkezett, hogy a prefektus és a polgármester holnap délelőtt tíz órakor érkeznek Temesvárra. Tíz órakor várja őket Temesváron a vármegye autója és azon jönnek be Aradra. Holnap délután öt órára már interimár-bizottsági ülés lesz a városházán, amelyen dr. Lutai polgármester elnököl. Az ülésen a költségvetésen végzik el az utolsó simításokat és elintézik a függő ügyeket. Amennyiben a holnapi ülésről még maradnak elintézetlen ügyek, úgy holnapután tartja meg az aradi interimár-bizottság utolsó ülését, hogy azután átadja a város vezetését a megválasztott tanácsnak. Ismeretes, hogy a prefektus és a polgármester fontos megyei és városi ügyek elintézése végett mentek Bucurestibe. A prefektus programjába vette az aradi katolikus gimnázium ügyének elintézését is. Azonkívül a másik fontos ügy, a magyar, illetve a kisebbségi nyelv használatának kérdése a városi tanácsüléseken. Dr. Marsieu prefektus elutazása előtt kijelentette, hogy Vaida belügyminiszternek javasolja, hogy rendeletileg engedélyezze a magyar nyelv használatát.

Vérengzés Burmában és Rangoonban

— Gyilkolják egymást a hinduk és mohamedánok — 26 halott, 790 sebesült —

(Bombay, május 27.) Rangoonban a mohamedán lakosság és a rendőrség között májusi véres összeütközésre került a sor. Az uccai harcok 21 sebesült és két halott áldozata van. Az indiai angol légi haderő vezetősége ultimátumot intézett az északnyugati határszélen táborozó törzsekhez, hogy vonuljanak vissza, mert máskülönben bombázni fogja őket.

(London, május 27.) A rangooni uccai harc halott áldozatainak száma 21-ről 26-ra emelkedett, a sebesültek száma kettőszáz. Éjszaka csend volt, de reggel kiújultak az összeütközések. A hindukra a rendőrök több lövést leadtak, mire a hinduk erős támadásba mentek át.

(London, május 27.) A rangooni véres bennszülött-mohamedán összeütközésnek rendőri beavatkozás sem vetett véget. A város kormányzója nagyobb katonai segínyt kért, amivel nehezen sikerült megfékezni a két nap óta vérengzőket. Burmában szintén hindu és

mohamedán összeütközések voltak. A burmai összeütközések jóval felülmúlták a rangooni zendülés méretét. A mohamedán munkások a kikötőben összetűzésbe keveredtek a hindukkal. Az összeütközés csakhamar valóságos vérfürdővé fajult. A mohamedán papok a mohamedán városrészen törökkel a kezükben lázitottak. A rendőrség közbelépése itt sem bizonyult elégnak. A katonai segítőcsapatok is csak egy nap és egy éjjel után tudtak véget vetni a vérengzésnek. Burma uccái katonai őrzőjének hírdik. A hangulat olyan forró, hogy újabb összetűzéstől minden pillanatban kell tartani. Az összeütközésnek 26 halottja, 50 súlyos és 700 könnyű sebesültje van.

(London, május 27.) Rangoon egy ostromlott város képét nyújtja. A város és a környék összes orvosait, ápolóit és ápolónőit kórházi szolgálatra rendelték. Az utóbbi két nap harcaiból 740 sebesültet kórházban ápolnak, míg ötvenen meghaltak.

Letartóztatták a Temesvárott megvert Weinberger Izsót és egy büntársát utlevélcsalás miatt

Temesvárról jelentik: Emlékezetes még az a rendőrségi brutalitás, amelynek szenvedő hőse Weinberg Izsó temesvári hajózási vállalati főtisztviselő volt, akit egy vállalat során Ramneantu szubkomiszár össze-vissza vert, úgy, hogy Weinberg Izsó több hétig fekiúdt a Bega-szanatóriumban.

Az ügy előzményeihez Weinberg Izsó ellen indított büntető eljárás tartozott. A vád szerint a hajózási főtisztviselő okirathamisításban vett részt, ezenkívül román állampolgár kivándorlását akarta elősegíteni, ami tilos dolog. Még néhány hónappal ezelőtt ugyanis fölkereste Weinberg Izsót egy Gindianu Mária nevezetű román nő, aki ki akart vándorolni Amerikába. Tekintettel arra, hogy a román nemzetiségűek kivándorlását az idevonatkozó törvény tiltja, Weinberg azt ajánlotta, hogy szerezze meg Gindianu Mária egy más nemzetiségű nő iratait. Gindianu Mária rá is vette barátijét, Vasilevics Zsófiát, hogy adja át iratait az ő amerikai utlevélének megszerzésére és az utlevélcsalás folyamat meg is indult. Erről azonban tudomást szerzett Gindianu Mária valószínűleg levő férje, aki följelentette Weinberget, meg a feleséget és annak barátijét is a rendőrségen.

Ennek az ügynek kihallgatásából származott a súlyos brutalitás és Weinberg megverése miatt a dolog továbbvitele máig váratlan. Ma Isacu István vizsgálóbíró maga

elé idézte a fölépült Weinberget és a két nőt. Izgalmas szembesítés után a vizsgálóbíró elrendelte Weinberg és Gindianu Mária letartóztatását. A nő a letartóztatásának kibírdé-
sekor sirógörcsöt kapott.

Feljelentette saját feleségét magzatelhajtás miatt

— W. ur így akarja visszahódítani a hűtlen asszonyt az irigy sógortól —
A rendőrség nyomoz a pikáns ügyben

(Arad, május 27.) Ma érdekes feljelentés érkezett az aradi rendőrségre. W. ur, egy aradi kereskedő jelentette fel a saját feleségét, akit azzal vádol, hogy a múlt év decemberében tiltott műtet hajtatott végre önmagán. Nem mindennapi eset, hogy a férj saját hites nejét magzatelhajtás miatt a hatóságnál denuncálja és azért érdekesnek találtuk a különös férfit felkeresni. W. urat kinosan érintette a látogatásunk és olyasmit rebegett, hogy ez teljeen magánügy, nem tartozik májra, mint órá és a feleségére. De mivel W. ur ezt az intim kis családi ügyet már a rendőrséggel is közölte, még pedig szabályszerű feljelentés formájában, nem zárkozhatott el a felvilágosítástól és a következőket mondotta:

— Igaz, hogy feljelentettem a feleségemet, de ennek két oka is volt. Az egyik az, hogy én, mint szegény fiatal ember házasodtam és a feleségem pénzéből existenciát csináltam magamnak. Igaz, néha kártyáztam egy kicsit, de kinek nincs hibája a mai világban? A sógorom tetszik tudni egy gonosz és irigy fráter, aki mindenáron el akart tenni engem az utból. Sikerült neki a feleségemet elidegeníteni tőlem és ő a szó szoros értelmében, kidobtak a családi otthonomból. Most itt állok pénz nélkül és feleség nélkül. Ezért akartam bosszút állni, amikor a feljelentést megtettem.

Béreljen KERPEL könyvtárában.

Vadak kezébe került két pilóta

(Marseille, május 27.) Azt hiszik, hogy Burgueie és Nussat aviatikusok Marokkóban Rio del Orotól északra be nem hódolt törzsek fogságába kerültek. A megrongált gépeket a Bojador fok közelében találták meg.

Holnap dől el, szabadlábra kerülnek-e a Hermes-bank igazgatói

Temesvárról jelentik: Fehér Antal és Nobel Sándor dr., Weinberg Pál és Weisz Gyula, a Hermesbank letartóztatott igazgatóinak védői, újabb szabadlábrahelyezési kérelmet nyújtottak be a vizsgálóbíróhoz. Isacu István dr. vizsgálóbíró a kérelemmel úgy határozott, hogy fejenként százezer lej óvadék ellenében szabadlábra helyezi Weinberg Pált és Weisz Gyulát. A vizsgálóbíró a határozatot eljuttatta Mihailescu Marin vezetőügyészhez, aki ma délelőtt hozzájárult a szabadlábrahelyezéshez, azonban ez még sem történhetett meg, mert a betéteseken kívül 3 magánvádó is följelentette a két igazgatót. És, ha a betétesekkel létre is jön a megegyezés, a 3 magánvádó a büntető eljárást még nem bizonyos, hogy felfüggeszti. Éppen ezért tudni kell a magánvádók magatartását, akiknek jogukban áll a táblai vádtanácshoz felfolyamodni a szabadlábrahelyezést. Holnap lesz ismertese a magánvádók véleménye.

Rövid táviratok egy mondatban

+ Megkezdte a magyar felsőház a párisi egyezmény tárgyalását. (Budapest, május 27.) A felsőház báró Wlassics Gyula előadásában ma megkezdte a párisi egyezmény tárgyalását.

+ A szegedi árvíz 50 éves évfordulója. (Szeged, május 27.) A szegedi nagy árvíz ötvenedik évfordulóját ünnepekkel készülnek megünni, ettől az időtől számítják Nagyszeged kiépülését, a mely odavezetett, hogy ez a nagy alföldi város mai nagyságára és jelentőségére emelkedett.

+ Bethlen ratifikálta a párisi egyezményt. (Budapest, május 27.) Gróf Bethlen István miniszterelnök ma ratifikálta a párisi megegyezést s Bethlen miniszterelnök a ratifikáláskor kijelentette, Olaszország baráti támogatása folytán öt: létre a megegyezés.

— A másik ok: szerelmes vagyok a feleségembe és mindenáron vissza akarom szerezni.

— Na és így akarja visszahódítani? — kérdeztük. W. ur nem felel. Nem tudta megmagyarázni a visszahódításnak ezt a különös formáját. A rendőrség most nyomozást indít a rendkívül pikáns ügyben, amelynek még érdekes fejleményei lesznek.

Az aradi mozik mai műsora.

CENTRAL MOZGÓ. Ma utoljára: A BOTRÁNY. Nagy bűnügyi dráma. Evelyn Brent, Clive Brook, és William Powellel a főszerepekben.

SELECT MOZGÓ. Ma utoljára: A KÖBORLÓ SZERELEM. Rendkívül mulattató francia vígjáték. Főszereplői: Jeannine Liezer és Gabriel de Gravonne.

ELITE MOZGÓ. Új műsor. SZERELEM ROMÁNCA. Szentimentális, bájos színjáték. Főszerepekben: Vera Schmitterlöw és Werner Fütterer.

GRADISTE MOZGÓ. ASZFALT. Ufa sláger. Főszereplők: Betty Amann, Gustav Fröhlich, Albert Steinerück és H. Ad. von Schlettow

HIREK.

Prosit Herr Kürten!

Két nap alatt már minden újságolvasó meg-tanulhatta ezt a nevet: Kürten Péter. Ha netalán volna valaki, aki még nem ismeri ezt az urát, annak szívesen van szerencsém bemutatni: Herr Kürten, a düsseldorfi tömeggyilkos, jelenleg kihallgatás alatt áll és naponta átlag három kégyilkosságot ismer be. A rendőrségnek nincs sok dolga vele. Kürten ur udvarias ember és segítségére van a nyomozásnak, eddig 17 gyilkosságot vállalt magára, de ha parancsolják, szolgálhatna még többel is, csak egy-két heti szabadságot adjanak neki, mert gyomorbetegsége van és azt szeretné még rendbehozni, mielőtt kivégezik. Ha szembesítik valamelyik életbenmaradt áldozatával, ilyeneket mond:

— Ja, ja Frau Maurer. Én magam is nagyon csodálkozom, hogy én még életben van. De hát nem sikerült, mit csináljak.

Az udvarias rém — rém udvarias és csaknem bocsánatot kért Frau Maurertől, amiért nem gyilkolta meg. Általában úgy viselkedik a rendőrség fogházában, mint aki tudja, hogy az események központjába került és ennek megfelelő magatartást kell tanúsítania. Tegnap fölöttébe életének 47. évét és ez alkalommal időszerűnek vélte, hogy születésnapját kedélyesen megünnepelje. Kürten Péter, a düsseldorfi tömeggyilkos — talán 4—5 gyilkosság bevallása árán — hozott egy felhírt bört a cellájába és vígan kvaterkázott — önmagával és áldozatai emlékével. Talán fel is köszöntötte őket.

— Prosit Trude, Maria, Ida, Emma, Rosa, Anna, und so weiter, most már bevallhatom nektek, hogy 47 éves vagyok, nem pedig 27, ahogyan akkor mondtam. Pardon, hogy félrevezettem önöket hölgyeim, de a foglalkozással járt az ilyasmi, egy kis tréfa volt csak, úgyve nem nehezelt nek?

De nincs, aki válaszoljon Kürten ur születésnapjára. A hölgyek és urak, akiket az udvarias rém legyilkolt, nincsenek abban a helyzetben, hogy megköszönjék a szíves megemlékezést és azért én köszöntöm fel születésnapja alkalmából a kedélyes kégyilkost:

— Prosit Herr Kürten! Örvendek, hogy születésnapját ily pompás keretben ünnepelethetik. Összes kollegáim nevében üdvözlöm önt, akit pedig olyan nagyon untunk már, amikor még mint reitelyes düsseldorfi fantom szerepelt a lapokban. Most már élő valósággá vált és látom, hogy érti a mesterségét, nem mindennapi ember, aki még nagyon sok szenzációval fog nekünk szolgálni. Hát csak valljon szorgalmasan és csináljon minél több faxnit a börtönben. Mi majd gondoskodunk a népszerűsítéséről. Híztérikák levelei már utban... Mához egy évre, 48-ik születésnapján, a kivégzésénél találkozunk.

Gárdos Sándor.

— Időprognózis. Meleg, átmenetileg szárazabb idő várható.

**Dramát sok ember írt,
De poloskát LOVAS egyedül írt**

Arad, Strada Oituz (Mlés-uca) 111.

— Loucheur bucuresti-i látogatásai. Bucurestiből jelentik: Loucheur francia munkügyi miniszter, aki jelenleg Románia vendége, ma délelőtti látogatást tett Maniu Gyula miniszterelnöknel, majd délben a régenstanácsnál. Ebédre Sarateanu régens látta vendégül.

— György angol király reumában szenved. Londonból jelentik: V. György angol király tegnap óta jobb csipőjében reumatikus fájdalmakat érez és emiatt két napig az ágyát kénytelen őrizni.

— Kintzig Ferenc előléptetése. Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó, az aradi származású Kintzig Ferenc vasúti és hajózási felügyelőnek a közlekedés terén szerzett érdemei elismerésül a vasúti és hajózási főfelügyelői címet és jellegű adományozta.

— Vége a román-lengyel sajtókonferenciának. Bucurestiből jelentik: A román-lengyel sajtókonferencia véget ért. Befejezés előtt politikai, gazdasági, műszaki és kulturális javaslatokat hoztak, amelyeket határozat formájában foglaltak össze. A külügyminisztériumban ma este bankett volt a tiszteletükre.

Fotó amatőr pályázók figyelmébe!

Felkérjük mindazokat a fotóamatőr-hölgyeket és urakat akik díj pályázatunk nyomtatott feltételeit nem kapták meg, értesítsenek bennünket akár telefonon (t. sz. 126) akár más módon.

Az értesítés kézhezvétele után a fotópályázatunk prospektusát a feltüntetett címre postafordultával elküldjük.

Kiváló tisztelettel:

BLOCH H.
fotóosztály Arad.

— A pankotai zsidó hősi halottak emléktáblájának felavatása. A pankotai zsidó hitközség áldozócütrőnkön, hősök napján avatja fel a pankotai és környékbeli zsidó hősi halottak emléktábláját. A felavatási ünnepségen Molnár József hitközségi elnök mond gyászbeszédet. Az emléktábla felavatása után pedig gyászistentiszteletet tartanak a világháború áldozatainak lelkiüdvéért.

— Válságos a reimsi érsek állapota. Reimsből jelentik: Luzon biboros, reimsi érsek állapota válságosra fordult és a katasztrófa bekövetkezése elkerülhetetlennek látszik. A 87 esztendő főpap halálának beálltát minden percben várják. Az ősz főpap elhunytát, 87-ik életévére való tekintettel, 87 harangütés fogja jelezni.

— Terv a városliget átalakítására. Arad város vezetőséghez ma érdekes és nagyszabású terv érkezett. A terv az aradi városligetet angolpark-szerű, szórakoztató ligetté akarja átalakítani, ahol mutatványos bódék, hinták és hasonló dolgok szórakoztatnák a közönséget. A tervet a tanácsülés fogja tárgyalni.

— Sikeresen folyik a moreni-i oltás. Bucurestiből jelentik: A moreni-i szondatűz oltási munkálataiban a sikeres kilátások növekedtek. Délután 2 órakor megkezdték a víz kiszivattyuzását, az atmoszféranyomás ezzel 30-re emelkedett. Délután 4 órakor a tüzszlop szemmel láthatóan megkisebbedett.

— A törvényszék felmentette Valeanu rendőrkomiszárt. Az aradi törvényszék Balacescu-tanácsa ma délelőtti tárgyalta Valeanu Demeter rendőrkomiszár ügyét, aki a vádirat szerint többrendbeli adminisztratív visszaélést követett el. Valeanu a tárgyaláson tagadta a terhére rótt bűncselekményeket. A felvonultatott tanúk közül egyetlen egy sem vallott terhelően. A bíróság a perbeszéd elhangzása után bizonyítékok hiányában felmentette Valeanu Demetert a vád és következményei alól.

— Lesodorta a forgószél az express-vonatot a töltésről. Londonból jelentik: Szirma mellett egy Sankal Pur Kamal nevű állomás közelében óriási forgószél volt s ez egy express-vonatot lesodort a töltésről. A forgószél okozta baleset következtében két utas meghalt, öten pedig súlyosan megsebesültek.

— Társadalmi akció a Színházi Élet szépségversenye ellen. Budapestről jelentik: Magyarország több nagy városában, Szegeden, Szombathelyen és Debrecenben társadalmi akció indult meg a Színházi Élet című lap szépségversenyei ellen. A városok közönsége nyilatkozatokban tiltakozik az ellen, hogy az urleányok ezekben a szépségversenyekben részt vegyenek.

— Elitelték az olasz-magyar mérkőzés jegyüzérjeit. Budapestről jelentik: A rendőrbíróság ma vonta felelősségre azt a 12 fiatal embert, akik az olasz-magyar mérkőzés jegyeivel üzérkedtek. Egyenként 15—75 pengő pénzbírságra ítelték őket.

— Nagy horderejű magyar találmány. Budapestről jelentik: Nánási István fiatal magyar feltaláló, aki a mátyásfüldei repülőgépgyárban dolgozik, automatikusan kinyíló ejtőernyőt konstruált, amely süritett levegő segítségével nyílik ki és mindössze 4 és fél kilogramm súlyú. A légügyi hivatal szakértői megállapították, hogy a gépezetet csak kisebb javításoknak kell alávetni és ezzel óriási horderejű találmányt ad a magyar feltaláló a világnak.

— Meghalt egy nő, aki fogadásból 40 éve ágyban feküdt. New-Yorkból jelentik: Az Unió egyik városában meghalt Mary Wikham nevű nő, aki fogadásból 1890. óta feküdt ágyban és fogadalmát haláláig betartotta. Most 75 éves korában halt meg. Fogadalmának okát nem tudják és azt soha nem is árulta el.

— A román földreformnál kárt szenvedett cseh állampolgárok mozgalmá. Kassáról jelentik: A romániai földreform során számos esetben foglaltak le és osztották fel cseh állampolgárok birtokait is. Ezek a földbirtokosok Kassán értekezletet tartottak, amelyen panaszukat memorandumba foglalták. A memorandumot Benes külügyminiszterhez fogják feljjesztetni, akitől a sérelmek orvoslását várják. Mintegy huszonöt földbirtokos érdekelt, akikből együttvéve 30.000 katasztrális hold földet sajátítottak ki. A károsultak egytől-egyig magyarok.

— Egy telepatikus fenomén a bíróság előtt. Leitmeritzből jelentik: Az itteni törvényszék több nap óta foglalkozik Hanussen telepatikus fenomén ellen indított bünperrrel. Hanussen ellen csásás miatt tetek feljelentést. A törvényszék megengedte, hogy Hanussen a legszélesebb körű bizonyítással éljen s a következő feladatokat tárta eléje: Elrejtett tárgyak megtalálása, grafológiai véleményadás levelek alapján és távolbalatási kísérletek. A telepatikus és grafológiai kísérletek kitűnően sikerültek. Ezenkívül öt darab különböző cédulát adtak át Hanussen-nek, amelyekben különböző dátumok voltak felírva. Hanussen minden egyes dátum jelentőségét, megmondotta. Így például az egyik dátum egy gyermek születésének, a másik egy doktorráavatásnak, a harmadik egy autószerencsétlenségnek a dátuma volt. A törvényszék épülete előtt nagy tömeg harsogó ovációval fogadta a telepatikus csodámbert. Ítélet holnapra várható.

— 8300 méter magasságból ugrott le ejtőernyővel. Los-Angelesből jelentik: egy itteni akrobata repülőgépről 8300 méter magasságból, ejtőernyővel kiugrott. Annak dacára, hogy az irtózatos magasságból való esés alatt a normális légzés biztosítására gázmaszkot vett fel, mégis elvesztette eszméletét és csak az alsóbb rétegekben tért ismét magához. A nagy magasságban szabadon maradt keze lefagyott.

— Menyasszonya után a halálba menekült. Budapestről jelentik: Az Orczy-uca 12. számú ház negyedik emeletéről Figyelmessi Sándor 29 éves munkás az udvar kövezetére vetette magát, ahol holtan terült el. Figyelmessi menyasszonya utáni bánatában követte el tettét. Menyasszonya szintén ezen a helyen követett el öngyilkosságot.

— A sáskahad Valcovban. Bucurestiből jelentik: A sáskák Valcovban is megjelentek és erős pusztítást okoztak. A hatóságok erőlyes óvintézkedéseket fogantatosítottak itt is.

— Az Aradi Kereskedelmi Alkalmazottak Szakcsoportja június 8-án (pünkösd vasárnapján), kedvezőtlen idő esetén 15-én, Ujradon, a Tündéerkertben, nagyszerű programmal népiünnepélyt rendez, melynek tiszta jövedelmét a fentnevezett munkanélküli tagjainak felsegélyezésére fordítják. A népiünnepély kezdete délután 2 órakor lesz.

— Érdekes kertmegnyitás Aradon. A világhírű Ritz-Dunapalota Bachmann-jazzal — mely rövid ittléte alatt is a közönség kedvencevé vált — ma nyílik meg a Központi étterem gyönyörű kerthelyisége, mely épen úgy, mint tavaly, az idén is az eliteközönség találkozó helye lesz. Különös érdekessége lesz az ünnepélyes megnyitásnak, hogy a Bachmann-jazz tagjai ugyanabban a dresszben fognak szerepelni, melyet a Dunapalotában külföldi királyi hercegek, miniszterek és más magasrangú vendégek látogatásai alkalmával viselnek. Kedvezőtlen idő esetén a zenekar a Dácia kávéházban játszik.

— Hiszen Ön is gazdag akar lenni! A cseh-szlovák állami osztálysorsjáték azon eshetőséget nyújtja Önnek, hogy rövid időn belül huszszoros milliómossá lehet. Figyelje meg a Fortuna Bank-nak mai hirdetését lapunk 2. oldalán és rendelje meg azonnal szerencsorsjegyet.

— Jégelőfizetéseket Reusz-cég hárnikor felvesz. Pontos szállítás. Telefon 141.

A cigányszerelem színtelen jelenete a rendőrség ügyeletes szobájában

Egy aradi cigány és egy csernovitzi milliomos leányának romantikus szerelme
— Omnia vincit Amor! —

(Arad, május 27.) Manye Béla kávéházi zenész és Laszter Rózi, Laszter Odón csernovitzi milliomos nagykereskedőnek tizennyolc éves leánya, egyénis mellett ülnek a rendőrség ügyeletes szobájában. Késő éjszaka van, Kelet felől mintha derengene. Mindenki alszik. Fáradság és villanylámpa.

Manye Béla cigányzenész és Laszter Rózi milliomosleány egymást átkarolva alusznak. Bizonyosan valami szépet álmodhatnak, mert mosolyog a szájuk. Mellettük két kopott ember ül. Mind a kettőt tiltott határátlépésért fogták el a rendőrök. Minket azonban csak Béla, meg Rózi sorsa érdekel. Ők is a rendőrök kezébe kerültek. Szintén tiltott határátlépésért. Átlépték a társadalmi konvenciók határát. Ez pedig olyan nagy bűn, amiért csak a kiveszőben levő romantikus regényírók bosszúhatnak meg.

A dolog úgy történt, hogy Manye Béla ezelőtt egy esztendővel Aradon muzsikált a Dáciában és a csernovitzi Reneszansz-kávéház tulajdonosának nagyon megtetszett a magyar muzsikaszó. Elvitte magával Manye Bét Csernovitzba.

A történet többi része valóban egy romantikus regényíró tollára való. Ezért csak szárazon, színezés nélkül írom meg a tényeket. Laszter Rózi a milliomos papájával és mamájával majdnem minden este a Reneszanszba jártak szórakozni. Természetesen asztalukkal, mint mézet a legyek, röpködték körül a csernovitzi ifjak. Rózsika jó parti. Neaneak azért, mert milliomos a papája, hanem mert szép is.

Amikor felébredt az ügyeletes szoba padján és felnyitotta szemét, mintha egy függöny gördült volna fel egy ragyogóan szép színjáték előtt. Ezt nem azért mondott így el, mintha hatással volna rá a két fiatal regényes története, hiszen akkor még nem is ismertem. Hanem a leánynak tényleg gyönyörű fekete szemei vannak. Arcá ovális és kreol. Az ügyeletes komiszár azt mondja föla, hogy hasonlít Oteta Garbóhoz. A komiszár úr a legkövetkező ifjóságnak Aradon.

De térjünk vissza Csernovitzba. Laszter Rózi modern leány. Szereti, ha udvarolnak neki, szereti a pezsgőt, kis mértékben, meg a cigányzenét, nagyon. A fiúk ezt tudják. Kínálják pezsgővel és odahívják a cigányt, hogy húzza Rózsika kisaszonny fülébe.

Manye Béla az elegáns, fiatal és jóképű ifjúság hegedűjével Rózsika felé hajolt és elkezdte játszani hogy „Csak egy kis lány van a világon.” Rózsika nem tud magyarátl, néri ismeri a magyar nótákat, de ennek a dalnak a muzsikájában, ugylátszik van valami, amit mindenki megélt. Talán a zenéje is azt érezteti, amit a szöveg mond, hogy „Csak egy kis lány...” Manye Béla pedig olyan epedő, ábrándos arcot vágott a hegedű fölött, olyan vágyódóan csillogtak nagy barna szemei, hogy Rózsika kisaszonnyának egészen áttűzesítették szívét.

A többi aztán gyorsan meff. A fiúnak is megtetszett a szép leány. Naponta muzsikált fülébe és amikor bezárták a kávéházat, elment bandájával éjjeli zenét adni Laszter Rózsikának. Először bandájával ment, másodsor egyedül és Rózsika szobájának kulcsa nem volt a tenger fenekén...

A mama mindent megtudott. Elájult. Mahoz tért, aztán ujja elájult. Amikor ebből feljövésből is magához tért, elvitte leányát az a specialista orvoshoz. Az orvos azt mondta: — Már minden késő, de azért nem késtünk el.

Rózsika azonban szerelmes volt. Olyan komoly, hogy nem akart többé az orvoshoz szerezni. A mama körülbelül a tizedik elájulása menni ráhozta, hogy Ma- és ma

nye Béla-nak el kell vennie leányát. Ők ketten nem is akarták mást, megesküdni és együtt egymás mellett élni. Igen ám, de a papa még nem tudott a dolgról. Ő is megtudta. Nem ájult el, hanem dühös volt és amikor kitöltötte bosszuját alkalmazottain, kijelentette, hogy nem lesz a házasságból semmi.

Erre Manye Béla és Laszter Rózsika öszepakolták holmijaikat és megszöktek Csernovitzból. Temesvárra utaztak és onnan Aradra. Itt megálltak Manye egyik ismerősénél az úgynevezett „lakat-házban”, az Asztalos

Öngyilkosságot kísérelt meg Napoleon a lipesei csata elvesztése után

— Szenzációs új dokumentum Napoleonról —

(Páris, május 27.) (Az Aradi Közlemény párisi tudósítójától.) A francia történetkutatók egyre újabb, szenzációs dokumentumokat hoznak nyilvánosságra Napoleonról. Így a „Revue des deux Mondes” most izgalmas feljegyzéseket közöl Napoleon kortársától, Colincourt generálistól, aki annak idején Franciaország szentpétervári követe volt és éveken át a nagy császár bizalmasai közé tartozott: Colincourt generális szemtanúja volt az elvesztett lipesei csatának, amelynek következménye 1814. április 11-én Napoleon lemondása volt.

1814. április 12-én a győztesek elkészítették Napoleon lemondó okiratát. I. Sándor orosz cár követe, Suvatov gróf hozta a lemondó okiratot a Páris melletti Fontainebleau kastélyba. Európa megdöbbenőtt uralkodója készenk mutatkozott Elba szigetére költözni, azonban a utolsó pillanatig reménykedett, hogy felesége, Mária Lujza osztrák főhercegnő és fia, „Róma királya”, megmaradnak Toscana birtokában. Ez a remény azonban nem valósult meg, Mária Lujza apja, Ausztria-Magyarország uralkodója megparancsolta leányának, hogy térjen vissza a szülői házba, nehogy újra találkozzék Napoleonnal. Ezt a parancsot Napoleon igen szívére vette és

április 12-én elhatározta, hogy öngyilkos lesz.

Este sokáig elbeszélgetett Colincourt generállal a hadseregről, a flottáról és Franciaország jövőjéről. A hosszú diskurzus láthatóan megerőltette. Hirtelen a következő szavakkal fejezte be:

— Ki kell pihennem magamat... Önnek szintén... Menjen aludni. Az éj folyamán majd hívattam fogom.

Réggel három órákor Colincourt-t felkeltették. A császár hívatta. Napoleon ágyában fekvé fogadta. Mária Lujzáról és fiáról kezdett beszélni, azokról a megalázásokról, amelyekben részük lesz és szándékáról, hogy a békeszerződést, amely kiszolgáltatja Franciaországot a győztesek kényének-kedvének, nem írja alá. Azután Colincourt generálisnak egy, a császárnőnek írott levelet adott át.

— Nyujtsa ide kezét Colincourt, mondotta izgatottan, és öleljen meg! Nem sokára ugyanis végem lesz. Jegyezzen fel mindent, amit ezekben a napokban Önnek mondtam. Adja át ezt a levelet a császárnőnek. Ebben a napokban azok a levelek vannak, amelyeket Mária Lujza írt nekem. Ezt fiamnak kell átadni, ha már nagy lesz. Mondja meg a császárnőnek, hogy boldog voltam vele. A trón elvesztését csupán családom miatt sajnálom. Fiamból olyan embert akartam nevelni, aki méltó lett volna arra, hogy Franciaországon uralkodjon.

Még sokáig beszélt, hangja egyre halkabb lett. Látni lehetett, hogy nagy fájdalmai vannak. Colincourt megértette, hogy a császár megmérgezte magát. Nyomban orvosért küldött. Napoleon nyugtalan lett és kiáltozni kezdett:

Sándor-uccán. Ott fogták el őket a rendőrök.

A papa ugyanis, amikor felfedezte a szökést, jelentést tett a csernovitzi rendőrségnek, hogy Manye Béla erőszakkal megszöktette leányát.

Ma délelőtt kihallgatták őket a rendőrségnek. Bevallottak mindent. Igen megszöktek, de nem történt semmi erőszak. Laszter Rózsika követelte, hogy vegyék bele a jegyzőkönyvbe ezeket a szavakat: „Azért jöttem el Bélával, mert szeretem. Ha hazavisznek, visszaszököm hozzá. Csak az ásó, kapa választ hat el bennünket.”

Ma délután Rózsikát vonatra ültették és elindultak vele Csernovitz felé. Manye Béla itt maradt Aradon. Vár. Biztosan tudja, hogy Rózsika három nap múlva karjai között lesz. Ugylátszik sohasem kopik el ez a mondás: „Omnia vincit Amor.”

Illisi Géza.

— Ne engedjen be senkit sem! Ez az utolsó szolgálat, amire Önt kérem.

A fájdalmak egyre hevesebbek lettek. Napoleon ide-oda hanykolódott ágyában. Homlokáról csurgott a verejték. Lázás volt, a beszéd nehezebbé sejt, azonban tovább remdelkezett:

— Mondja meg Josephine-nek (első elvált feleségének), hogy reá is gondoltam... Oh, mily nehéz meghalni!

Az orvos belépett, Napoleon hozzáfordult és a következőképen szóltotta meg:

— Doktor, adjon új mérget. Ez az Ön kötelessége. Nincsen joga, hogy ezt megtagadja.

Az orvos azt felelte, hogy nincsen joga mérget adni, ő nem gyilkos. Közben a császárt hányási inger fogta el, amely reggel hét óráig tartott. Azután elájult. Körülbelül 11 órákor a fájdalmak megszűntek. Ekkor Napoleon azt mondotta Colincourt-nak:

— Kibékültem sorsommal. A halál nem akar megváltani szenvedéseimtől, sem a csatatéren, sem az ágyban... Meg kell tehát várnom a természetes halált.

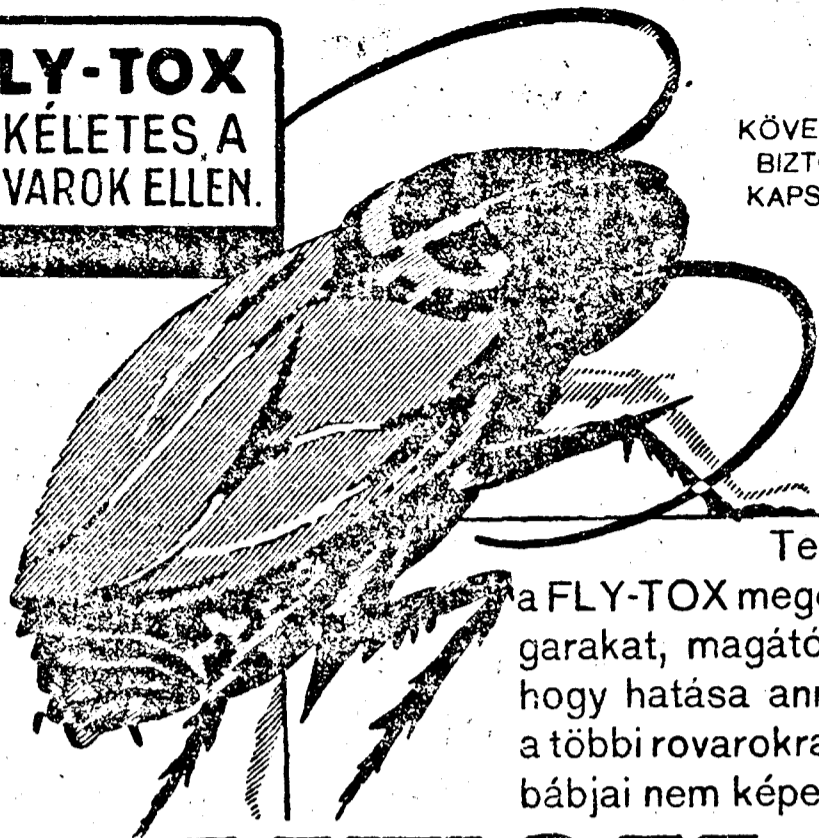
Miklós herceg távollétében is a régens-tanács gyakorolja a régensi jogokat

(Bucuresti, május 27.) Az Adeverul cáfolja azt a hírt, mintha Miklós régensherceg távollétében, aki egy külföldi állótúrán vész részt, a régens tanács jogait a kormány gyakorolná. A valóság az, hogy a prerogatívákat most is a régens tanács gyakorolja, az itthon lévő két tagja, akik már a múltban előfordult esetekben is hasonlóan jártak el.

Államellenes izgatásért 3 havi fogház

(Arad, május 27.) Az aradi baloldali munkásság lapja, a „Jövő” április 28-án megjelent számában izgató tartalma cikkeket jelent meg. — A lapszámot az ügyesség még a nyomdában elkoboztatta és államellenes izgatás, továbbá antimilitarista propaganda miatt eljárást indított Márton István ellen, aki a lapon felelős szerkesztőként szerepelt. A törvényszék Popescu-tanácsa ma tárgyalta le Márton István sajtóperét. A vádlott azzal védekezett, hogy május elsejével kapcsolatosan a baloldali munkásság eszmei állásponijával foglalkozott csupán. Tiplea ügyész a Marzesau-féle rendtörvény értelmében kérte a bünyesség kimondását, dr. Orli Gyula védő viszont felmentést kért, mert a kérdéses cikkeket nem merítik ki az államellenes izgatás kritériumát. A törvényszék rövid tanácskozás után három havi fogházbüntetéssel és politikai jogaimak 1 évre való felfüggesztésével büntette Márton Istvánt. Ugy a vádlott mint a védő felmentésért felelősséget vállalt.

FLY-TOX
TÖKÉLETES A
ROVAROK ELLEN.

KÖVETELJEN
BIZTOSÍTÓ
KAPSZULÁT

Tekintve, hogy a FLY-TOX megöli a svábogarakat, magától értetődik, hogy hatása annál nagyobb a többi rovarokra, melyeknek bábjai nem képesek ellenállni

FLY-TOX-NAK

Egyetlen illatosított rovarirtó.
A tudomány által elfogadott rovar pusztító szer.

KAPHATÓ: A DROGUERIA, GYÓGYSZERTÁR ÉS ILLATSZERTÁRAKBAN
Nacvhani lerakat: Bucuresti, Str. Plantelor, 26.

KÖZGAZDASÁG

Állami ellenőrzés alá helyezik a biztosító társaságokat

— A felügyeleti hatóságoknak széleskörű beavatkozási jogot ad az új biztosítási törvényjavaslat — Csak részvénytársaságok foglalkozhatnak biztosítási üzlettel — A törvénytervezet főbb pontjai —

(Arad, május 27.) Mindeztidig teljes anarchia uralkodott a biztosítás terén. Gombamódra szaporodtak el a zugbiztosító társaságok, amelyek alaptőkék nélkül alakulnak, tisztán azzal a céllal, hogy a hiszékeny tömegeket megkárosítsák. Most végre halvány kísérlet történik arra, hogy a biztosítási magánvállalatok működését megrendszabályozzák és állami felügyelet alá helyezik. Törvényjavaslat készült ezzel a céllal és a tervezet minden fogyatékosága ellenére is jelentős lépés a romániai biztosítás ügyének konszolidációja felé. Éppen ideje volt már megalkotni ezt a törvénytervezetet, mert a sok apróseprő „kölcsonös” vagy „csoportos”, de mindenképen felelőtlenül és lelkiismeretlenül működő alakulások annyira kompromittálták már a biztosítási eszmét, hogy elvették a kedvét a biztosítástól éppen a közönség ama rétegének, amely legjobban van rászorulva a biztosításra.

Ami magát a törvénytervezetet illeti, megállapítható, hogy az sok tekintetben hiányos, főleg mert nem precizirozza a felállítandó felügyeleti hivatal hatáskörét sem. — Szembeötlő fogyatékosága a javaslatnak az is, hogy a felügyeleti hivatalnak egyáltalán nincs beleszólása az újonnan alakult biztosító-társaságok ügyeibe, melyek „az illetékes törvényszék által kiadott engedély alapján kezdenek meg működésüket”.

A javaslat mindenekelőtt ki akarja küszöbölni azokat a társaságokat, amelyek kizárólag a sorsolásra vannak alapítva, amelyek tehát nem egyebek „lottóbankoknál”, a biztosítás minden ismérve nélkül. Minden társaság, amely biztosítási üzlettel foglalkozik, a törvény rendelkezése alá esik, kivéve a tengeri és folyami szállítási biztosítást, amelyek természetüknél fogva nem engedi meg a közvetlen el-

lenőrzést, mert e biztosítások többnyire külföldön kötnek, rég szankcionált nemzetközi szabályok szerint.

Biztosítási üzlettel csakis részvénytársaságok foglalkozhatnak. A részvénytársasági formát az új javaslat kötelezően írja elő.

Ezek a részvénytársaságok nem foglal-

25 ezer vagon mult évi termés vár még eladásra

Madgearu hibáztatja, hogy a gabonakereskedelem nincs be-szervezve — Egy milliárd lej bevétel az exportilletékekből — A külföld nem tanúsít elég érdeklődést

(Bucuresti, május 27.) Az iparkamarák szövetségének közgyűlésén Madgearu Virgil pénzügyminiszter nagyszabású beszédet tartott a politikai életbe kapcsolódó különféle közgazdasági kérdésekről. A szesz-törvénnyel kapcsolatosan kijelentette, hogy a törvénytervezet az összes illetékes körök meghallgatása után készült el.

A miniszter a mezőgazdasági krízissel kapcsolatosan ezeket mondotta:

— Az egész világ mezőgazdasági krízisben van. Nekünk, mint agrárállamnak, természetesen elsősorban viselnünk kell a következményeket. Az elmúlt esztendőben is kitünő volt az aratás eredménye és ebben az évben is igen kitünően ígérkezik a termés. A mult évről még 25 ezer vagon termés vár eladásra. Roppant megnehezíti a helyzetet, hogy a gabonakereskedelem nincsen be-szervezve. Erre vezethető vissza, hogy az ország egyes részei szerint változnak a gabonaárak. A külföldi piacokon is többféleképpen jegyzik a román gabonát. A kormány megtette a szükséges lépéseket ennek az akadálnak a leküzdésére.

— Az exportilletékek kérdése is nagyban

kozhatnak más üzletekkel, mint magával a biztosítással és viszontbiztosítással, de nem lehetnek alapítói és bel- vagy kültagjai kereskedelmi vállalatoknak, vagy egyéb üzleteknek. Ezzel az intézkedéssel megszűnik annak a lehetősége, hogy biztosítási vállalatok autóképviselettel vagy egyéb áruüzletekkel foglalkozhassanak, azonban megengedi a törvényhozó, hogy részvényeket vehessenek befektetési célokra. A részvénytársaságnak legalább 2 millió lej alaptőkével kell rendelkeznie. Külföldi társaságoknak legalább kétszer ennyi tőkével kell alakulniuk. Az alaptőkének az alacsony volta lehetne kritika tárgya: maga az alaptőke azonban tulajdonképpen nem kell egyébre, mint bizonyos bevezetési és adminisztrációs költségekre, mert helyesen vezetett biztosítótársaság a rizikónak csak igen kis részét tartja meg maga, míg annak legnagyobb hányada viszontbiztosítás útján oszlik meg az egész világon. Éppen ezért nem fontos az alaptőke nagysága.

Külföldi biztosítókkal szemben előírja a javaslat, hogy azok — mint eddig is — csakis a minisztertanács engedélyével dolgozhatnak Romániában. Ezt a rendelkezést a külföldi judikatura mintájára fel kellett venni a javaslatba, mert a belöldi polgárok védelmére éppen a biztosítási üzlet nagy horderejénél fogva okvetlenül megkívánja azt, hogy a külföldi biztosítókkal szemben hathatós védelemben részesüljenek.

A rendelkezések a felügyeleti hatóságot illetőleg igen tágak és annak még a vállalatok vezetésébe is adnak beleszólást. Így jogában áll a hatóságoknak az igazgatósági üléseken résztvenni, olyan határozatokat, melyek a tartalék elhelyezésére vonatkoznak és veszélyt rejtenek magukban, megfélembrezní, egyes esetekben az igazgatóságot, sőt a közgyűlést is összehívni. Sőt kérhetik a vállalat felszámolását és csődjét is.

Az új törvényjavaslat, amely remélhetőleg hamarosan törvényerőre fog emelkedni, megszüntetni van hivatva azokat a kényszerket, amelyek ma a nagyközönség körében a biztosító-társaságokkal szemben bizalmatlanságot keltenek. Azonban az állapotoknak valódi szanálása csak akkor fog bekövetkezni, ha a felügyeleti hatóság összeállítására és működésére a törvény szellemében, minden politikától és egyéb illegális befolyástól mentes lesz.

Románia még gyermekkorát éli a biztosítások terén. Megfelelő törvénnyel és annak megfelelő alkalmazásával e téren rövid idő alatt igen jelentékeny eredményeket lehet elérni, eredményeket, amelyek közgazdasági szempontból rendkívül fontosak és nagy jelentőségűek.

foglalkoztatja a kormányt. Elismerjük, hogy az exportilletékek nem szolgálják az ország mezőgazdasági érdekeit, azonban a költségvetést csak úgy lehetett összeállítani, hogy ezekből az illetékekből több mint egy milliárd lejt állítottunk be. A kormány minden erejével azon igyekszik, hogy a kereskedelem munkáját megkönnyítse, így már a közeljövőben sár kerül az államvasut tehertarifájának lényeges leszállítására.

A továbbiak során a pénzügyminiszter a kormány kereskedelmi politikájával foglalkozott. Kijelentette, hogy a vámtarifák megállapításánál különösen tekintetbe vették a nemzeti ipar érdekeit. Olaszországgal már megkötötte a kormány a kereskedelmi szerződést. Kívánatosnak tartja, hogy Európa valamennyi állama együtt működjön közgazdasági téren.

— Nem a mi hibánk, — fejezte be beszédét Madgearu miniszter — hogy a külföldi tőke nem tanúsított eddig nagyobb érdeklődést országunk iránt, hanem az a súlyos krízis, amely a világ két leghatalmasabb államát, az Egyesült Államokat és Angliát ékeztette.

ÚJBÓL ÉRKEZETT EGY WAGGON OLCSO CIPŐ ARADRA

Sirada Motlanu 9.
(Forray-ucoa 9.)

„RECLAM” Cipőáruházba

több ezer pár cipő árusítása gyári áron alul is.

Női vászon félcipők
69 lejtől

Gyermek cipők
90 lejtől

Női félcipők, kisl. számok
120 lejtől

Női divat félcipők különf. sz.
190 lejtől

Női fonott nyári divatcipők
380 lejtől

Férfi vászon félc. szürke és fehér
260 lejtől

Férfi divatcipők fél és magas
380 lejtől

Siesse szűkségletét most beszerezni, míg ezen hihetetlen olcsó árukészlet tart.

= Helyi devizaforgalom, Zürich 32.61, New-york 168.20, London 819.— Páris 6.64. Milánó 8.84. Prága 5.—, Budapest 29.47, Bécs 23.80, Berlin 40.27.

= Az adóleszállítás törvényjavaslat. Bucarestből jelentik: A Lupta értesítése szerint Madgearu pénzügyminiszter munkába vette a gloriális adó 10 százalékkal való leszállítására vonatkozó törvényjavaslatot, amely azokat érdekelhetné csak, akik június 30-ig befizetik az adóikat.

= Leszállították a jugoszláv bankrátát, Belgrádból jelentik: A jugoszláv nemzeti bank a létszámítolási kamatlábat 6 százalékról 5 és fél százalékra, a lombardkamatlábát 8 százalékról 7 százalékra mérsékelte és a leszállítás május 28-án lép életbe.

= A CFR új szállítási- és vámirodákat kitesített. A kereskedelmi és iparkamara közli: A CFR szállítási- és vámirodákat állított fel Giurgiu, Bazargic Sud, Galati-Doc, Stefanesti, Alba-Iulia, Orsova, Szigethul-Marmatiei, Valea Visoulul és Dragos Voda állomásokon, amelyek az összes be- és kiviteli, valamint tranzitálási teendőket ellátiák.

= Nemzetközi Duna-vásár Pozsonyban. A kereskedelmi és iparkamara közli: Augusztus 24-től szeptember 2-ig rendezik a tizedik nemzetközi Duna-vásárt Pozsonyban, amelyen a csehszlovák köztársasággal üzleti összeköttetésben álló valamennyi állam ipara és kereskedelme részt vesz.

= Legalább egymillió embert érdekel Romániában az új biztosítási törvényjavaslat, melynek teljes magyar fordítását közli a „Consum” most megjelenő, május 25-iki száma. Behatóan foglalkozik a Consum az Ugr. a Sfatul Negustoreso és a Kísiparosok Országos Szövetségének gyűlésével. Csak néhány cikk címét emlíjük ki a Consum e heti számából: Kartellbe tömörülnek a belsőipari kalapgyárosok. Kettőszáznegymillió lejért vásárolta meg a kormány a Cultura Nationala bucaresti-i nyomdavállalatot. Az állami intézmények és a hadsereg tilzifaelhárítását a Központi Szövetkezeti Bank látja el. A törvényben biztosított 45 százalékos fuvardíjkezdésmérsékléstől rendelési úton akarják elúntni a gyártást. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Consum, Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.

NYILTTÉR.*

Subsemnatul Dr. Aurel Raicu in urma hotarareii juriului de onoare data in chestiunea de onoare ivita intre dl. Dr. Dimitrie Cosma si mine declar retractat in intregime procesul verbal din 31 Martie 1930 publicat in Aradi Közlöny No. 83 din 11 Aprilie 1930. ss. Dr. Aurel Raicu.

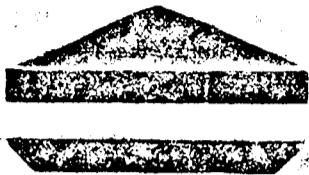
* A „Nyilttér” rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

SPORT

Befejezéshez közeledik az aradvárosi tenniszbajnokság

(Arad, május 27.) Az eső miatt megszakított bajnoki tennisz-versenyt ma délután folytatták. Ma délután négy versenyszámot fejeztek be. A férfi egyesben (I. osztály) az AKÉ fiatal versenyzője, Székely József lett a bajnok. Az ifj. fiubajnokságot Wetzer szerezte meg. A férfi párosban pedig Fülöpp—Wechsler-párosnak jutott a bajnoki cím. A másodosztályú férfi egyesben Vámos verkedte ki magának az elsőséget. A mai nap meglepetése Zaganescu váratlan gyenge játéka volt. A verseny többi három számát holnap, szerdán fejezik be, amennyiben az idő megengedi. Beszámolunk a mai eredményekről:

Férfi egyes I. osztály. Székely—Táncos w. o. Székely—Wechsler (döntő) 6:3, 6:0, 6:2. Bajnok: Székely József, 2. Wechs-

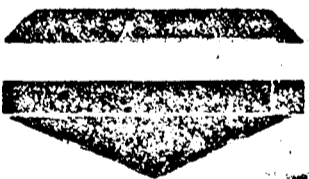

Hirdessen

a 45 éve fennálló

Aradi Közlönyben

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák állami osztályosorsjáték bőven alkalmat nyújt Önnek erre!

Szerencsés esetben a legnagyobb nyeresemény:

10 millió lej = 2 millió Kc

- 1 jutalomdíj à 5 millió lej = 1,000.000 Kc
- 1 nyeresemény à 5 millió lej = 1,000.000 Kc
- 1 nyeresemény à 1 1/2 millió lej = 800.000 Kc
- 1 nyeresemény à 1 millió lej = 200.000 Kc
- 5 nyeresemény à 1/2 millió lej = 100.000 Kc

és sok nyeresemény à 450.000, 400.000, 350.000, 300.000 lej azaz 90.000, 80.000, 70.000, 60.000 Kc stb.

Összesen 75.000 nyeresemény

190 millió lej = 38 millió Kc

Minden nyeresemény levonás nélkül lesz kifizetve. Az összes sorsjegyeknek fele nyer.

I. oszt. húzása 1930. június 17-én és 18-án.

Rendeljen azonnal az általánosan ismert

FORTUNA-BANK-nál Bratislava

Megrendelő-lap. (Borítékban küldendő.)

FORTUNA BANK, Bratislava, Csehszlovákia

Az I. osztály húzásához küldjön:

..... egész sorsjegyet à Kc. 80 — 420 lej. fél sorsjegyet à Kc. 40 — 210 lej

..... negyed sorsjegyet à Kc. 20 — 105 lej.

Az összeget a sorsjegyek átvétele után nemzetközi postautalvánnyal vagy pénzeslevélben bankjegyekkel törlesztem.

Név: _____
Hely: _____ Ucoa, ut.: _____
A. K.

ler, 3. Aranyosy és Táncos. Női egyes I. osztály. Nem voltak mérkőzések. Férfi egyes II. osztály. Welter—Zaganescu w. o. Vámos—Welter (döntő) 6:3, 6:4. Első Vámos, 2. Welter, 3. Fehér és Zaganescu. Női egyes II. osztály. Nem voltak mérkőzések. Ifjusági fiúk. Welter—Farkas (döntő) 4:6, 6:3, 6:0. Bajnok: Welter, 2. Farkas, 3. Gherman és Roth. Férfi páros. Fülöpp, Wechsler—Székely, Zaganescu (döntő) 7:5, 6:4, 6:4. Bajnok: Fülöpp—Wechsler-pár, 2. Székely—Zaganescu, 3. Táncos—Vámos és báró Bohus—báró Bánhidv. Vegyes páros. Fülöppné, Wechsler—Aszlán Baba, Zaganescu 6:4, 6:1.

O Aradon látszák vasárnap a bajnoki középdöntőt. A Gloria-CFR a vasárnap, a TMTÉ felett aratott győzelme folytán, belekerült az országos középdöntőbe, amikor is a kolozsvári Universitáéval mérkőzik. Ennek a meccsnek a győztese kerül a döntőbe a bucaresti-i Juventus ellen, amely mérkőzés Temesvárott kerül majd lebonyolításra.

O A „Societatea Vanatorilor Lugoj” vasárnap, június elsején, nagyszabású üveg-gömb, agyag-galamb és galamblövé verseny rendez Lugoson, Mocioni Antal udvari fővadászmester védnöksége alatt.

O Kisantant vívóverseny lesz pünkösdkor Pöstyénben. Bucarestből jelentik: A pünkösdi ünnepek alatt, június 8. és 9-én kerül lebonyolításra Pöstyén fűdön „Lengyelország, Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia első országközi vívóversenye”. A verseny a csehszlovák egészségügyi miniszter, dr. Spina védnöksége alatt áll. A csehszlovák vívósövetség, mint ezen verseny rendezője, nagyszabású előkészületeket tesz és a verseny előreláthatólag nagy sikerrel fog végződni. A verseny propagációi szerint, minden nemzet négyes csapatot állít ki a három kardnembben: kard, tőr és vítörben. Az említett országok első találkozóira már most is rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg az érdekelt államokban.

O Kisorsolták a Iga-osztályozók terminusát. Budapestről jelentik: A P. L. A. Sz. tegnapi tanácsülésén kisorsolták az Attila—Vasas liga-osztályozók terminusát. Az első mérkőzést június elsején játszik Miskolcon, a másodikat kilencedikén, pünkösdi második napján Budapesten. Az esetleges harmadik mérkőzést 15-én játszik egy később megállapítandó semleges pályán.

A szerkesztésért ideiglenesen
SALÓ HENRIK
felel

Kedvezményes vizum és utazás **Künstler Vizumirodában** ARAD, Bulev
Reg. Maria 24.

Rádió műsor.

— Romániai idő. —

SZERDA, május 28.

Bucuresti. 18.30. Szórakoztató zene. 20. Gramofon. 21. Zongorajáték. 21.45. Gutianu operaénekesnő dalestje. 22.15. Filip zongoraművész játéka. — Belgrád. 21. Eszt. dalok. 22.15. Újlet falun, vig. egyfelvonásos. 22.45. Rádiónégyes. 23.35. Balalajka-zene. Berlin 19. Hegyvidéki dalok. 20.05. Holländer Félix előadása Reinhardt Miksa jubileuma alkalmából. 20.30. Reinhardt Miksa előadása: Színészekről. 21. A berlini művészetek II. előadása Toscanini-hangverseny a Philharmonie-ből. Utána tánczene. 1—2: Irodalmi és zenés óra. — Wien. 17.30. A wieni szimfonikusok ifjúsági hangversenye. Zenei hangulatok. 18.15. Előjátékok és fugák Bach: Jótémporált zongorajáték. 20.30. Összehasonlítás a berlini Kurfürstendamm és a bécsi Kärtnerstrasse között. 21. Toscanini-hangverseny Berlinből. — Budapest. 10.15. Gramofonhangverseny. 1.05. Balalajka-zene. 5.10. Budai László dr. főszerkesztő novellái: 1. A jogtudományi diploma. 2. Az életmentő fillér. 3. Humoreszk. Felolvassa a szerző. 6. A Mándits-szalonzenekar hangversenye. 8. Hangverseny. 8.35. Dr. Eckhardt Tibor

előadása: „Amerikai utam”. 9. Szalonelőadás a Studióból „A peleskei nótárius”. 11. A m. kir. 1. honvédszervezet zenekarának hangversenye.

CSÜTÖRTÖK, május 29.

Belgrád. 23.15. Nemzeti dalok. 23.45. Gramofon. — Berlin. 20. Szórakoztató zene. 21.15. Népszerű zene. Utána tánczene. — Brit nemzeti műsor (National Programme). 20.45. Zongorajáték. 21. Puccini „Pillangókisasszony” című operája a Covent Garden királyi Operaházból. 22.40. A Brosa-vonósnégyes játéka. Utána tánczene. Fülleművész közvetítésének kísérlete. Kassa. 20.05. Corelli D-dur hegedűszonáta. 20.30. Prága. 22.30. Szalonzenekar. 23. Prága. — Köln. 21. Hangverseny. (Bárkány-Weile Irma mezzoszoprán énekesnő közreműködésével). Utána tánczene. — Leipzig. 19.45. Verdi emlékkora. 20.30. Mozart: „Figaro lakodalma” c. négyfelvonásos operája a leipzig-i Neues Theaterből. Utána szórakoztató zene. — Milano. 18. Gramofon. 20.15. Vegyes zene. 21.20. Zenei csavetés. 22. Mascagni: „Pacsrta” című operája. Utána könnyű zene. —

München. 20.35. Wagner: „A bolygó hollandi” c. háromfelvonásos operája a müncheni nemzeti színházból. Prága. 19.15. Gitárzene dalokkal. 20.30. Színháték a Studióból. 22.35. Káan zeneszerző művei. 23.15. Közvetítés a Berárék-moziból. Orgonajáték. — Stuttgart. 21. Dittersdorff: „Orvos és pártus” című vígoperája. 22.30. Gramofon. 23.45. Tánczene. — Wien. 14. A Gangelberger-zenekar játéka. 16. Kabaré. 17.30. A középamerikai indiánok közt, felolvasás gramofonnal. 18.50. Mikrofon a cirksuszban. 20. Verdi: „Aida” című négyfelvonásos operája. Utána könnyű zene (Pauscher-zenekar). — Budapest. 11. Egyházi ének és zene a Szent István Bazilikából. 12.15. Evangélikus istentisztelet a Deák-téri templomból. Prédikál: Raffay Sándor dr. püspök. 1.10. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. 5. Rádió Szabad Egyetem. 6.15. Orosz balalajka zenekari hangverseny. 7.15. Hangverseny. 8.30. A m. kir. Operaház előadásának közvetítése. „Boris Godunov”. Dalmi. 12.10. Sovánka Nándor és cigányzenekarának hangversenye a Baross-kávéházból.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szófe hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kiadott szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézőkérésre válaszolunk. Ajánlatok jelzés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

▲ ▲ HIRDETÉSEKET DÉLUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL. ▲ ▲

LEVELEZÉS.

ÖSZINTE barátságának levele van. Kérem átvenni, 2301

KÖZÉPKOR. Akadályokat levélben részletezem, kérem átvenni kiadóhivatalban. Szeretném ha szeretnének. 2302

ALKALMAZÁS.

JÓMEGJELENÉSÜ intelligens ügyes román-magyar kiszolgáló kisasszony felvétetik. Könyvtörfer cukrászda Minorita-palota. 2303

FIATAL NEMET GYERMEKISZÁSZ-SZONY, jó családból származó, zongorázni tudó, intelligens családnál, június 1-re elhelyezkedni kíván. Címek az Aradi Közlöny kiadóhivatalába adandók. 2297

JÓMEGJELENÉSÜ ügynőket íx és jutalékra felveszünk. Lukács & Co, volt Asztalos Sándor ucca 5. 2295

SZOPIATOS dalának napközöm. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kér 2298

MINDENES szakácsnőt keresek. Dr. Werneré, Str. Horia (Széchenyi-u.) No. 4. 2294

ÜGYES szobaleányt vagy bejárónőt keresek. Dr. Groszmanné, Str. M. Nicora No. 17.

LAKAS.

KIADO 4 szobás modern lakás. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2292

STRADA Eminescu 2 sz. házban lakások kiadók. 2261

EGYSZOBÁS konyhás lakás főtéren kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

FŐTÉREN első emeleti három nagy szobából és előszobából álló helviség, mely főleg üzleti célokra (irodának, divatszalonnak, szabóüzletnek stb.) rendkívül alkalmas, azonnal kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÉT szoba, konyhás 1-ső emeleti lakás Szabadság-tér sarkánál kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FŐTÉREN kétszobás, konyhás lakás azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

VÉTEL ÉS ELADÁS.

BÜSENDORFER zongorák, keleti és helyben készített perzsaszőnyegek, ezüst tárgyak, festmények, vitrinek, Biedermayer kredenc, Biedermayer divány, antik ágyak, Schöberl ágy, asztalnemű, nyest boák, hegedűk, tükrök, paravánok, antik órák, kredencek, szekrények, asztalok, székek, ebédlő, háló, uriszoba, szalon, konyhaberendezések, álló villanylámpák, gobelinek, dísz tárgyak, stb. eladók SALGÖNÉ bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1, Neuman-palota. 1000

Tavaszi és nyári ruhákat, felöltőket

legszebben, legolcsóbban fest, tisztít

MÜLLER J. és FIA

Calea Banatului 6. (v. Asztalos S.-u.) Str. Bratlanu 5. (v. Weitzer J.-ucca)

Olcsó árakkal bámulatba ejtjük a közönséget!

Gyári képviselőink által több waggon kerékpárunk érkezett. „Güricke”, „Dürkopp”, „Kaysor”, „Waffenrad”, „Steyer”, „Mara”, „Naumann”, „Braunabor”, „Bastett”, „Krup Standard”, „Hossai”, „H. S. T.”, Tura és Versenykerékpárok, kedvező részletezésre kaphatók. Alkatrészekben gazdag raktár.

Hammer Zsigmond & Fia
Bulevard. Regele Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér)

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA”

a Hungaria Nagyszálló vezetése alatt megnyílt Központi fekvés (József körut 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 20—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Külön étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

RUSZONYOLC—KILÉNOVEN hektoliteres boroshordók, 40 hektoliteres kád, oladók. Dr. Lányi, Cuvin 8., u. p. Ghio-rec, județul Arad. 2293

VITRINEKET, ezüsttárgyakat, szőnyegeket, márkás porcelánokat, különböző dísztárgyakat, háztartási cikkeket stb. bizományba veszek Kivánatra házhoz megyek. SALGÖNÉ bizományi üzlet, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

IGEN jó állapotban levő komplett hálószoba eladó. Luther-u. 2. házmesternél. 2299

TISZTA, MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál, ahol hosszú évtizedeken át nagy vevőkörrel rendelkező kelmesteri és tisztítóüzlet volt, azonnalra kiadó Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KÜLÖNFÉLÉK.

KÉRELEM A NEMESSZIVŰ EMBEREKHEZI Szerencsétlen sorsu vak férfi kéri a jószívű emberek bármilyen csekély anyagi támogatását, hogy gyógykezeltethesse magát. Címe Gáspár György Arad, Pacsirta-telep fűtőház mögött. 200

INGATLAN.

MEGVÉTELRE keresek belvárosban négy szobás magánházat. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérem leadni. Ügynökök kizárva. 2300

Tőkebefektetésre alkalmas

havi 20 ezer lejt jövedelmező bérház olcsón eladó.

Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2296

Teljesen ingyen

kap egy üveg Express Fém-tisztítót minden vevő, hogy ennek kitűnő minőségét kipróbálhassa:

IRITZ festéküzletben volt Lázár Vilmos-ucca. Címre ügyelni.

Express fém-tisztító

klímve saját üvegébe töltve félárba kerül, mint bármely más. Kérje ezt saját érdekében, mert igen jó minőségű és sok pénzt takarít meg ennek vásárlásával. Minden jobb üzletben kapható.

Legszebben fényez, mos, vasal:
Buttinger Teréz
gőzmosója Arad, v. Batthyány-u. 35.
bent az udvarban.

A HIRDETÉS beszél, meggyőz, eredményt hoz.
Minden vállalat, kereskedő célja: A régi összeköttetést megtartani, újat hódítani amit csak hirdetéssel érhet el
AZ „ARADI KÖZLÖNY”
KIADÓHIVATALA
hirdetési ügyekben szakcszerű tanácssalszívesen szolgál, megbízottia kívánatra felkeresi. Telefon 151.

„DACIA” (Sándor Ferenc) újabb utazási kedvezményei: Festwoche—Wien június 1-15 vizumnélküli utazás — 30% kedvezmény, hiv. menetjegyiroda vezmény — Bucuresti mintavásár V/15—VI/20. visszautazásnál 50% — IGAZOLVANYOK már kaphatók.